

GROOVE

Εγχειρίδιο για την Ψηφιοποίηση στον Τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου: [Αριθμός έργου: 2021-1-CY01-KA220-VET-000033254]

Η παρούσα εργασία δημοσιεύεται υπό την ευθύνη της κοινοπραξίας του έργου GROOVE. Οι απόψεις και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούνται σε αυτήν δεν αντανakλούν απαραίτητα τις επίσημες απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το εγχειρίδιο για τη ψηφιοποίηση του τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης από το έργο GROOVE διατίθεται με άδεια CC BY-NC-SA 4.0. Για να δείτε ένα αντίγραφο αυτής της άδειας, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: [Creative Commons — Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International — CC BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Αυτή η άδεια απαιτεί από τους χρήστες να δίνουν τα εύσημα στον δημιουργό. Επιτρέπει στους περαιτέρω χρήστες να διανέμουν, να αναμειγνύουν, να προσαρμόζουν και να αξιοποιούν το υλικό σε οποιοδήποτε μέσο ή μορφή, μόνο για μη εμπορικούς σκοπούς. Εάν άλλοι τροποποιήσουν ή προσαρμόσουν το υλικό, πρέπει να αδειοδοτήσουν το τροποποιημένο υλικό με τους ίδιους όρους.

- BY: Τα εύσημα πρέπει να δίνονται σε εσάς, τον δημιουργό.
- NC: Επιτρέπεται μόνο η μη εμπορική χρήση του έργου σας. Μη εμπορική σημαίνει ότι δεν προορίζεται ή δεν αποσκοπεί κυρίως σε εμπορικό όφελος ή χρηματική αποζημίωση.
- SA: Οι διασκευές πρέπει να κοινοποιούνται με τους ίδιους όρους.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου: [Αριθμός έργου: 2021-1-CY01-KA220-VET-000033254]

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	5
Ενότητα Α: Ψηφιοποίηση στον Τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	6
Επισκόπηση	7
Υιοθέτηση και ενσωμάτωση αναδυόμενων τεχνολογιών	11
Ενότητα Β: Το Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Πολίτες - DigComp 2.1	13
Περιγραφή και χρησιμότητα του πλαισίου DigComp 2.1	20
Εφαρμογή του πλαισίου DigComp 2.1	21
Διαμόρφωση και υποστήριξη πολιτικής	21
Διδακτικός σχεδιασμός για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση	22
Αξιολόγηση και πιστοποίηση	22
Ενότητα Γ: Το Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Εκπαιδευτικούς (DigCompEdu)	23
Επισκόπηση	24
Βασικές ψηφιακές ικανότητες των εκπαιδευτών ΕΕΚ	24
Εφαρμογή του πλαισίου DigCompEdu	28
Ενότητα Δ: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς	31
Επισκόπηση	31
Το πλαίσιο DigCompOrg	32
Βασικά στοιχεία του DigCompOrg	34
Βασικές ψηφιακές ικανότητες των εκπαιδευτών ΕΕΚ	39
Πίνακας 2: Προτεραιότητες ΙΕΚ, στρατηγικές δράσεις και εργαλεία	41

Εφαρμογή του πλαισίου DigCompOrg	41
Ενότητα Ε: Ανάπτυξη στρατηγικής	42
Εισαγωγή στις στρατηγικές στον τομέα της ΕΕΚ	43
Τι είναι η στρατηγική;	43
Καθορισμός των στόχων	44
Ανάπτυξη της στρατηγικής	45
Χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών	53
Βασικές οδηγίες και πολιτικές	53
Ανάπτυξη ψηφιακού σχεδίου δράσης	55
Βέλτιστες πρακτικές	59
Ενότητα ΣΤ: Διδακτικές Παιδαγωγικές και Στρατηγικές	64
Αρχές Εκπαίδευσης Ενηλίκων	65
Knowles & Θεωρία ανδραγωγίας	65
Κύκλος βιωματικής μάθησης Kolb	67
Διδασκαλία ψηφιακών δεξιοτήτων	68
Η σημασία των ικανοτήτων των εκπαιδευομένων	68
Εφαρμογή των μεθόδων μάθησης	69
Πρώθηση ψηφιακών δεξιοτήτων	72

Εισαγωγή

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελεί βασική προτεραιότητα σε όλες τις σημαντικές οδηγίες και πολιτικές της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει θέσει ως προτεραιότητα την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και έχει αναγνωρίσει τους ενδιαφερόμενους φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης ως βασικούς παράγοντες για την ενσωμάτωση των καινοτομιών, ώστε να ανταποκριθούν στις ανάγκες του εκπαιδευτικού τομέα (EC, 2018). Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης. Παρέχει συστήματα δια βίου μάθησης που εξοπλίζουν τα άτομα με δεξιότητες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της οικονομίας, αλλά και με δεξιότητες σημαντικές για την προσωπική ανάπτυξη και την ενεργό πολιτότητα. Έτσι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζει την ανάγκη η ΕΕΚ να γίνει πιο κατάλληλη για την ψηφιακή εποχή και να ευθυγραμμιστεί με την τεχνολογική πρόοδο και τις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς έχει καθοριστικό ρόλο στην υποστήριξη για εύρεση εργασίας, ιδίως μετά την πανδημία.

Η παρούσα εργαλειοθήκη είναι ένας πρακτικός οδηγός που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους παρόχους ΕΕΚ/εκπαιδευτές ως συμπληρωματικό υλικό για την προώθηση των επαγγελματικών τους πρακτικών προς την ψηφιοποίηση. Ειδικότερα, παρέχει γνώσεις και κατανόηση της ψηφιοποίησης στον τομέα της ΕΕΚ, της σημασίας των ζωτικών ψηφιακών δεξιοτήτων για τους εκπαιδευτές και τους εκπαιδευόμενους και του τρόπου ανάπτυξης μιας στρατηγικής ψηφιοποίησης.

Αυτή η εργαλειοθήκη αποσκοπεί στην ανάπτυξη της ικανότητας των επαγγελματιών της ΕΕΚ να σχεδιάζουν και να αναπτύσσουν ένα ψηφιακό σχέδιο δράσης. Επίσης, περιέχει στρατηγικές που αποσκοπούν στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτών και του ψηφιακού γραμματισμού των εκπαιδευομένων. Ένας άλλος στόχος αυτής της εργαλειοθήκης είναι να επιτρέψει στους παρόχους ΕΕΚ και στους εκπαιδευόμενους να προβληματιστούν σχετικά με την ψηφιακή τους ετοιμότητα και να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με την τεχνολογική πρόοδο και τις ανάγκες της αγοράς.

Το εγχειρίδιο του GROOVE είναι οργανωμένο σε 6 κύριες ενότητες:

Ενότητα Α: Ψηφιοποίηση στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Ενότητα Β: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες (DigComp 2.1)

Ενότητα Γ: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Εκπαιδευτές (DigCompEdu)

Ενότητα Δ: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς (DigCompOrg)

Ενότητα Ε: Ανάπτυξη στρατηγικής

Ενότητα ΣΤ: Διδακτικές παιδαγωγικές και διδακτικές στρατηγικές

GROOVE

www.grooveproject.eu

Ενότητα Α: Ψηφιοποίηση στον Τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

6

Επισκόπηση

Τι είναι η ψηφιοποίηση;

Η **ψηφιοποίηση** αναφέρεται στην ενσωμάτωση ψηφιακών τεχνολογιών αιχμής ως μέσο που βοηθά τους οργανισμούς, την κοινωνία και την αγορά να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών τους, να καταστήσουν δυνατή την αυτοματοποίηση και να προσφέρουν νέες ευκαιρίες για έσοδα και παραγωγή αξίας. Ωστόσο, λόγω οικονομικών παραγόντων (π.χ. έλλειψη κεφαλαίων), μη προσβασιμότητας (π.χ. για άτομα που βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές ή άτομα με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό επίπεδο) και άλλων κοινωνικών παραγόντων (π.χ. άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες) δεν είναι όλα τα άτομα σε θέση να βελτιώσουν εύκολα τις δεξιότητές τους σύμφωνα με την τεχνολογική πρόοδο. Για να δοθεί λύση σε αυτό το πρόβλημα, και ως αρχικό μέρος της ψηφιοποίησης στον τομέα της ΕΕΚ, τόσο οι εκπαιδευόμενοι όσο και οι εκπαιδευτές αναμένεται να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και γνώσεις, προκειμένου να συμβαδίζουν με την τεχνολογική πρόοδο και τις ανάγκες της αγοράς. Αυτό θα αυξήσει τις ικανότητες, την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα τόσο των εκπαιδευτών όσο και των εκπαιδευόμενων στους σημερινούς και μελλοντικούς ρόλους τους.

Επίσης, η αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και των ψηφιοποιημένων δεδομένων θα βελτιώσει τις ακολουθούμενες οργανωτικές διαδικασίες και, ως εκ τούτου, θα μεταμορφώσει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσω της χρήσης προηγμένης τεχνολογίας, όπως τα μεγάλα δεδομένα, το διαδίκτυο των πραγμάτων, η τεχνητή νοημοσύνη, η ρομποτική, τα εργαλεία με τη βοήθεια υπολογιστή και η αυτοματοποίηση. Επιπλέον, η ψηφιοποίηση θα μετατοπίσει τον τοπικό έλεγχο των φυσικών διαδικασιών σε απομακρυσμένη παρακολούθηση και έλεγχο των ίδιων διαδικασιών. Επομένως, σε μια εποχή ταχέων αλλαγών και αυξανόμενων απαιτήσεων, η ψηφιοποίηση στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και η συνεχής κατάρτιση και μάθηση, θα είναι αποφασιστικής σημασίας για τη διάκριση και την πρόοδο.

- Ορισμένα παραδείγματα του ριζικού ψηφιακού μετασχηματισμού στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στη μετά-Covid εποχή περιλαμβάνουν την εκπαίδευση με εικονική και επαυξημένη πραγματικότητα (VR/AR). Μπορούν να είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για τους παρόχους ΕΕΚ να παρέχουν στους εκπαιδευόμενους πρακτική εμπειρία σε ένα προσομοιωμένο περιβάλλον, το οποίο μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τομείς που απαιτούν υψηλό βαθμό τεχνικών δεξιοτήτων, όπως οι κατασκευές, η μεταποίηση και η υγειονομική περίθαλψη. Αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκπαίδευση μαθητών σε επικίνδυνα ή δαπανηρά περιβάλλοντα, όπως σε εργοτάξιο ή σε ιατρικές διαδικασίες, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο ο μαθητής ή άλλοι. Επιπλέον, η χρήση της τεχνολογίας VR/AR στην εκπαίδευση μπορεί να αυξήσει τη δέσμευση και τα κίνητρα των μαθητών, καθιστώντας την εμπειρία μάθησης πιο διαδραστική και καθηλωτική. Η τεχνολογία μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία προσομοιώσεων για εκπαίδευση από απόσταση, επιτρέποντας στους μαθητές να μαθαίνουν από οπουδήποτε. Ένα άλλο παράδειγμα περιλαμβάνει τις διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες μάθησης που χρησιμοποιούνται πραγματικά στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για την παροχή μαθημάτων και εκπαιδευτικού υλικού στους εκπαιδευόμενους από απόσταση.

Αυτές οι πλατφόρμες μπορούν να περιλαμβάνουν μια σειρά από πολυμεσικούς πόρους, όπως βιντεο-διαλέξεις, κουίζ, διαδραστικές δραστηριότητες. Αυτό επιτρέπει στους παρόχους ΕΕΚ να απευθύνονται σε ευρύτερο κοινό και να προσφέρουν πιο ευέλικτες επιλογές μάθησης στους εκπαιδευομένους.

- Οι διαδικτυακές πλατφόρμες μάθησης μπορούν επίσης να παρέχουν στους μαθητές πρόσβαση σε μια σειρά από πόρους, όπως διαδικτυακά εγχειρίδια, περιοδικά και άλλο εκπαιδευτικό υλικό. Επιπλέον, πολλές πλατφόρμες περιλαμβάνουν επίσης λειτουργίες όπως πίνακες συζητήσεων, δωμάτια συνομιλίας και άλλα κοινωνικά εργαλεία που επιτρέπουν στους μαθητές να συνδεθούν με τους συμμαθητές τους και τους εκπαιδευτές τους. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στη δημιουργία μιας αίσθησης κοινότητας και υποστήριξης μεταξύ των μαθητών, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική για όσους σπουδάζουν εξ αποστάσεως.
- Επιπλέον, η χρήση διαδικτυακών εκπαιδευτικών πλατφορμών επιτρέπει στους παρόχους ΕΕΚ να συλλέγουν και να αναλύουν δεδομένα σχετικά με τις επιδόσεις των μαθητών, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων κατάρτισης. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της παρακολούθησης της προόδου των εκπαιδευομένων, της παροχής ανατροφοδότησης σχετικά με τις επιδόσεις τους και της παροχής υποστήριξης, εάν χρειάζεται.

Γιατί είναι σημαντική η ψηφιοποίηση στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης?

Η χρήση των ψηφιακών δεξιοτήτων επηρέασε σημαντικά την ποιότητα της εκπαίδευσης, τις μορφές και τις μεθόδους της, καθώς άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι ανταλλάζουν ιδέες, μαθαίνουν και εργάζονται. Ωστόσο, η ψηφιοποίηση στον εκπαιδευτικό τομέα εξακολουθεί να απαιτεί νέες γνώσεις και δεξιότητες, για να παραμείνει ευθυγραμμισμένη με την ταχεία τεχνολογική πρόοδο, τις ανάγκες της αγοράς και τις ικανότητες που απαιτούνται για να διαπρέψουν οι μαθητές και εργαζόμενοι.

Ο τομέας της ΕΕΚ, όπως και οι περισσότεροι κλάδοι σήμερα, καλούνται να παραμείνουν ευθυγραμμισμένοι με τις ραγδαίες τεχνολογικές αλλαγές και τον ψηφιακό κόσμο. Με τις συνεχείς απαγορεύσεις κυκλοφορίας λόγω του COVID-19, ο ψηφιακός μετασχηματισμός επιταχύνθηκε τα τελευταία χρόνια. Σήμερα, λόγω των προαναφερθέντων λόγων, η επαγγελματική δραστηριότητα των εργατών ενσωματώνει ένα πρόσθετο πνευματικό στοιχείο που συνδέεται με την εργασία με προηγμένες ηλεκτρονικές συσκευές, συστήματα τεχνητής νοημοσύνης, υπολογιστές κ.λπ. Ταυτόχρονα, όχι μόνο οι ψηφιακές ικανότητες των μαθητών αλλά και των εκπαιδευτών χρειάζονται βελτίωση. Ως αποτέλεσμα, τα ζητήματα του ψηφιακού μετασχηματισμού για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθίστανται ιδιαίτερα σημαντικά.

Επιπλέον, η ανάπτυξη και η υποστήριξη του ψηφιακού μετασχηματισμού στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι σημαντική, διότι η ψηφιακή εκπαίδευση αυξάνει τη συμμετοχή και τη συνεργασία των εκπαιδευομένων, καθώς και την ανεξαρτησία τους στη μαθησιακή διαδικασία. Επιπλέον, η καλλιέργεια ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων είναι

ένας τρόπος να μειωθεί η διαφορά μεταξύ του ψηφιακού υποβάθρου των εκπαιδευτών και των μαθητών, γεγονός που αναμένεται να ωφελήσει και τις δύο ομάδες, ώστε να διαπρέψουν στη σταδιοδρομία τους και να προετοιμαστούν για τη συνεχή τεχνολογική πρόοδο που βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

Η ΕΕΚ είναι ένας ευρύς τομέας της εκπαίδευσης, επομένως, άτομα από πολυάριθμους τομείς και με διάφορες εμπειρίες και δεξιότητες μπορούν να αποκτήσουν ψηφιακές γνώσεις. Η γνώση και ο αντίκτυπος της χρήσης ψηφιακών εργαλείων στα χέρια διαφορετικών συμμετεχόντων μπορεί να έχει διαφορετικά αποτελέσματα απόδοσης με βάση το υπόβαθρό τους. Αυτό αποτελεί έναν ακόμη λόγο για την αναζήτηση αποτελεσματικών τρόπων υποστήριξης της ψηφιοποίησης στον τομέα της ΕΕΚ.

Επιπλέον, ορισμένες παρατηρήσεις καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η ευρεία χρήση των ψηφιακών χαρτοφυλακίων γίνεται όλο και πιο σημαντική μεταξύ των παρόχων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και των εκπαιδευομένων τους, καθώς μπορούν να αποδειχθούν πολύτιμο εργαλείο για την τεκμηρίωση και την προβολή των δεξιοτήτων που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους. Τα εν λόγω χαρτοφυλάκια μπορούν να περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα περιεχομένου πολυμέσων, όπως βίντεο, εικόνες, ηχογραφήσεις και γραπτές εργασίες που αποδεικνύουν τις δεξιότητες και την πρόοδο του εκπαιδευομένου.

Τα ψηφιακά χαρτοφυλάκια μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευομένους, για να καταγράψουν τη μαθησιακή τους πορεία και να τους βοηθήσουν να αναστοχαστούν για την πρόδοό τους με την πάροδο του χρόνου. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία των δεξιοτήτων και των μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα οποία μπορούν να είναι χρήσιμα κατά την υποβολή αιτήσεων για θέσεις εργασίας ή για περαιτέρω εκπαίδευση.

Επιπλέον, τα ψηφιακά χαρτοφυλάκια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη της αξιολόγησης των μαθητών από τους παρόχους ΕΕΚ. Μπορούν να αποτελέσουν αποδεικτικά στοιχεία για τις επιδόσεις των μαθητών και για τη διευκόλυνση της διαμορφωτικής και της συνοπτικής αξιολόγησης, υποστηρίζοντας τους παρόχους ΕΕΚ να κατανοήσουν τη μαθησιακή πρόοδο των εκπαιδευομένων και να παρέχουν στοχευμένη υποστήριξη, εάν χρειάζεται.

Ομοίως, τα ψηφιακά χαρτοφυλάκια μπορούν να κοινοποιηθούν σε πιθανούς εργοδότες, επιτρέποντας στους εκπαιδευομένους να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και την εμπειρία τους σε ένα ευρύτερο κοινό. Αυτό μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για όσους αναζητούν εργασία στον τομέα των σπουδών τους.

Τέλος, οι πρόσφατες εξελίξεις στις τεχνολογίες, όπως η αυτοματοποιημένη παρακολούθηση και η ανάλυση δεδομένων, μπορούν να αποδειχθούν ισχυρά εργαλεία για την παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και την ανάλυση των δεδομένων σχετικά με τις επιδόσεις τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την παρακολούθηση της ενασχόλησης των μαθητών με το υλικό των μαθημάτων, την παρακολούθηση των βαθμολογιών αξιολόγησης και άλλων μετρήσεων της απόδοσης των μαθητών.

Η χρήση της τεχνολογίας για την αυτόματη παρακολούθηση της προόδου των μαθητών και την ανάλυση των δεδομένων μπορεί να βοηθήσει τους παρόχους ΕΕΚ να εντοπίσουν τους τομείς στους οποίους οι μαθητές δυσκολεύονται και να παρέχουν στοχευμένη υποστήριξη. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της παροχής εξατομικευμένης ανατροφοδότησης, της δημιουργίας στοχευμένων

παρεμβάσεων και της παροχής πρόσθετων πόρων στους μαθητές. Διασφαλίζεται ότι οι μαθητές βρίσκονται σε καλό δρόμο για την επίτευξη των μαθησιακών τους στόχων και μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της συνολικής αποτελεσματικότητας του προγράμματος κατάρτισης.

Επιπλέον, τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω της αυτοματοποιημένης παρακολούθησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον εντοπισμό τάσεων και προτύπων στις επιδόσεις των μαθητών, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση του προγράμματος κατάρτισης συνολικά. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τον εντοπισμό κοινών παρανοήσεων και τομέων δυσκολίας και, στη συνέχεια, την αντιμετώπισή τους σε μελλοντικές επαναλήψεις του προγράμματος. Η αυτοματοποιημένη παρακολούθηση και η ανάλυση δεδομένων μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των διαφόρων στρατηγικών διδασκαλίας και για τον εντοπισμό τομέων όπου μπορεί να χρειάζονται πρόσθετοι πόροι ή υποστήριξη.

Τι περιλαμβάνει ο ψηφιακός μετασχηματισμός?

Μερικά από τα πιο κρίσιμα μέρη του **ψηφιακού μετασχηματισμού** στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι τα εξής:

- **Ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας και των υποδομών:** Αποτελείται από την παροχή σύγχρονου ψηφιακού εξοπλισμού και διαδικασιών ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς και από το άνοιγμα σε νέες ευκαιρίες και απαιτήσεις (π.χ. ικανότητα αποθήκευσης, εξαγωγής και επεξεργασίας δεδομένων με ταυτόχρονη ικανοποίηση της απαίτησης εμπιστοσύνης, ασφάλειας και θεμελιωδών δικαιωμάτων).
- **Ανθρώπινο κεφάλαιο:** Η διαμόρφωση και ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων για όλους τους συμμετέχοντες (εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους) στον εκπαιδευτικό χώρο.
- **Συνδεσιμότητα:** Σύμφωνα με την Ευρυζωνική Κάλυψη στην Ευρώπη, κάθε μέλος της ΕΕ πρέπει να διατηρεί συγκεκριμένους στόχους ευρυζωνικής κάλυψης που είναι απαραίτητοι για την υποστήριξη οποιωνδήποτε στόχων που σχετίζονται με την ψηφιοποίηση.
- **Τρόποι μάθησης:** Η χρήση της εξ αποστάσεως μάθησης, της διαδικτυακής μάθησης (σύγχρονης και ασύγχρονης) και της αυτόνομης μάθησης.
- **Καινοτομία και απορρόφηση:** Με την αύξηση του επιπέδου καινοτομίας προωθούμε τη βιώσιμη ανάπτυξη, την οικονομική μεγέθυνση και την ευημερία των πολιτών. Η καινοτομία εξαρτάται επίσης από την ικανότητα των οργανισμών να έχουν πρόσβαση, να αναγνωρίζουν και να απορροφούν τη γνώση από διάφορες πηγές. Η έννοια της ανοικτής καινοτομίας και η έννοια της «σύνδεσης και ανάπτυξης» (C&D) θέτει τις δραστηριότητες πρόσβασης στη γνώση και απορρόφησης στο επίκεντρο της διαδικασίας ανάπτυξης της καινοτομίας.
- **Κουλτούρα ανάπτυξης:** Η οργανωτική κουλτούρα ανάπτυξης αποτελείται από εργαζόμενους που αναπτύσσουν τη νοοτροπία και την ικανότητά τους να βλέπουν μέσα από τα τυφλά σημεία και να αναγνωρίζουν τα προβλήματα και τις πιθανές λύσεις.

Βασικοί πυλώνες της ψηφιοποίησης

Πρώθηση του Ψηφιακού Γραμματισμού και των Τεχνολογικών Δεξιοτήτων

Ο Ψηφιακός Γραμματισμός είναι μια βασική δεξιότητα ζωής που πρέπει να διδάσκεται σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, αλλά η διδασκαλία τεχνολογικών δεξιοτήτων μπορεί να είναι περίπλοκη σε παραδοσιακά διαδικτυακά περιβάλλοντα κατάρτισης. Έτσι, ο αρχικός στόχος της ψηφιοποίησης είναι να διαδοθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία και τον αντίκτυπο που έχουν οι ψηφιακές γνώσεις και δεξιότητες στην κοινωνία και την οικονομία και στη συνέχεια να βοηθηθούν οι εκπαιδευτές να γίνουν ικανοί στη χρήση του τεχνικού εξοπλισμού καθώς και να αποκτήσουν τεχνολογικό γραμματισμό, προκειμένου να εκπαιδεύσουν τους εκπαιδευόμενους (της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Υιοθέτηση και ενσωμάτωση αναδυόμενων τεχνολογιών

Η τεχνολογία στην οποία βασιζόμαστε σήμερα αλλάζει με την πάροδο του χρόνου. Για την ανάπτυξη των υφιστάμενων συστημάτων και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών, η ενσωμάτωση των αναδυόμενων τεχνολογιών που ευθυγραμμίζονται με τις θετικές εμπειρίες των μαθητών είναι ζωτικής σημασίας. Για να γίνει αυτό, τα συστήματα και οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται πρέπει να εξελίσσονται, ώστε να συμβαδίζουν με τα πρότυπα του τομέα της ΕΕΚ. Επενδύοντας στην τεχνολογία και στη συμβουλευτική σχεδιασμού, οι δεξιότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία πιο αποτελεσματικών και αποδοτικών διαδικασιών και πιο προηγμένων μαθησιακών εμπειριών.

Πρώθηση της ψηφιοποίησης με μαθητοκεντρική προσέγγιση

- Ανταπόκριση στις εξελισσόμενες ανάγκες των εκπαιδευομένων και του τομέα της ΕΕΚ
- Πρόβλεψη των αναγκών του τομέα και της οικονομίας, καθώς και των απαιτήσεων των εκπαιδευομένων
- Ενημέρωση για το τι προσφέρουν οι άλλοι στους εκπαιδευόμενους

Η προσέγγιση με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο είναι το κλειδί για την προώθηση της ψηφιοποίησης στον τομέα της ΕΕΚ. Με την κατανόηση των αναγκών και των προτιμήσεων των εκπαιδευομένων, οι πάροχοι ΕΕΚ μπορούν να αναπτύξουν ψηφιακές λύσεις που ανταποκρίνονται στις ανάγκες αυτές και να παραμείνουν ανταγωνιστικοί στην αγορά.

Ένας τρόπος για να γίνει αυτό είναι η διεξαγωγή έρευνας μέσω ερωτηματολογίων, ομάδων εστίασης και συνεντεύξεων για τη συλλογή ανατροφοδότησης σχετικά με τις τρέχουσες προσφορές κατάρτισης και τον εντοπισμό τομέων για βελτίωση. Αυτό μπορεί να βοηθήσει τους παρόχους ΕΕΚ να κατανοήσουν τα σημεία που απασχολούν τους εκπαιδευομένους τους και να σχεδιάσουν λύσεις για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

Ένας άλλος τρόπος προώθησης της ψηφιοποίησης είναι η παρακολούθηση εκπαιδευτικών τάσεων, συμπεριλαμβανομένων των προσφορών άλλων παρόχων ΕΕΚ και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Αυτό

μπορεί να βοηθήσει τους παρόχους ΕΕΚ να προβλέψουν τις μελλοντικές ανάγκες των εκπαιδευομένων τους και να αναπτύξουν ψηφιακές λύσεις που ευθυγραμμίζονται με αυτές τις ανάγκες.

Επιπλέον, με την κατανόηση των αναγκών των εκπαιδευομένων και του τομέα, οι πάροχοι ΕΕΚ μπορούν να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το σε ποιες ψηφιακές τεχνολογίες θα επενδύσουν και πώς θα τις ενσωματώσουν στα προγράμματα κατάρτισης. Αυτό μπορεί να τους βοηθήσει να δημιουργήσουν πιο ελκυστικές, διαδραστικές και αποτελεσματικές μαθησιακές εμπειρίες για τους εκπαιδευομένους τους και να παραμείνουν μπροστά στις εξελίξεις.

Συνολικά, μια προσέγγιση με επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο είναι απαραίτητη για την προώθηση της ψηφιοποίησης στον τομέα της ΕΕΚ για τη διασφάλιση ότι οι ψηφιακές λύσεις ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες των εκπαιδευομένων και του τομέα της ΕΕΚ.

Προώθηση της ψηφιοποίησης με έμφαση στην εμπειρία των εργαζομένων

Ο μετασχηματισμός συμβαίνει από μέσα προς τα έξω. Η κατανόηση των ανθρώπων σας βοηθά να πετύχετε αυτούς τους στόχους. Οι εταιρείες που είναι διαφανείς με τους ανθρώπους, τους εκτιμούν και επενδύουν σε αυτούς, βιώνουν ευκολότερους μετασχηματισμούς λόγω της αφοσίωσης και της υποστήριξης που έχουν χτίσει μεταξύ των ομάδων τους. Να έχετε υπόψη σας ότι κάθε αλληλεπίδραση που έχει ο εργαζόμενος μέσα στον οργανισμό σας είναι κρίσιμη και θα έχει μετρήσιμο αντίκτυπο στον οργανισμό σας, την τεχνολογία σας και το εμπορικό σας σήμα.

GROOVE

www.grooveproject.eu

Ενότητα Β: Το Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Πολίτες - DigComp 2.1

13

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.
Αριθμός έργου: [Αριθμός έργου: 2021-1-CY01-KA220-VET-000033254]

Επισκόπηση

Σήμερα, ψηφιακή επάρκεια σημαίνει ότι οι άνθρωποι πρέπει να έχουν ικανότητες σε όλους τους τομείς του DigComp. Η πιο πρόσφατη έρευνα TALIS του ΟΟΣΑ (2013) αποκάλυψε ότι το 18% των επιμορφωτών και των εκπαιδευτών θεωρούν ότι χρειάζονται μεγαλύτερη ανάπτυξη στις δεξιότητες ΤΠΕ για τη διδασκαλία και το 16% στη χρήση των νέων τεχνολογιών στον χώρο εργασίας. Η παροχή επαρκών ψηφιακών ικανοτήτων στους εκπαιδευτές αποτελεί ζωτικής σημασίας στοιχείο (OECD, 2014). Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες, γνωστό και ως DigComp, προσφέρει ένα εργαλείο για τη βελτίωση της ψηφιακών ικανοτήτων των πολιτών, βοηθά τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να διαμορφώσουν πολιτικές που υποστηρίζουν την ανάπτυξη των ικανοτήτων αυτών και να σχεδιάσουν πρωτοβουλίες εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων συγκεκριμένων ομάδων-στόχων (Vuorikaki et al., 2016). Το DigComp παρέχει μια κοινή αντίληψη για το τι είναι ψηφιακή ικανότητα. Παρέχει επίσης μια βάση για τη διαμόρφωση πολιτικής για τις ψηφιακές δεξιότητες.

Το έργο ξεκίνησε από τη ΓΔ Εκπαίδευσης και Πολιτισμού και αναπτύχθηκε περαιτέρω για λογαριασμό της ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης. Δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά το 2013 και έχει καταστεί σημείο αναφοράς για την ανάπτυξη και τον στρατηγικό σχεδιασμό πρωτοβουλιών ψηφιακών ικανοτήτων τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο κρατών μελών. Ωστόσο, καθώς η ψηφιοποίηση της κοινωνίας, της εργασίας και της εκπαίδευσής μας προχωρά με γοργούς ρυθμούς, υπάρχει ανάγκη επικαιροποίησης των εννοιών και του λεξιλογίου του πλαισίου DigComp.

Το **πλαίσιο DigComp** είναι περιγραφικό και όχι κανονιστικό. Αρκετές πτυχές των ψηφιακών ικανοτήτων μπορεί να περιλαμβάνουν νομικά και ηθικά ζητήματα, για παράδειγμα, ζητήματα που σχετίζονται με την παράνομη κοινοποίηση ιδιόκτητου ψηφιακού περιεχομένου. Το άτομο που επιδίδεται σε αυτή την παράνομη δραστηριότητα μπορεί να είναι ικανό και να γνωρίζει τις άδειες και τους κανόνες που παραβιάζει (Vuorikari et al., 2016).

Το πλαίσιο DigComp προσδιορίζει τις βασικές συνιστώσες της ψηφιακής ικανότητας σε 5 τομείς που αποτελούν τη Διάσταση 1. Υπάρχουν 21 ικανότητες που σχετίζονται με αυτούς τους τομείς, οι τίτλοι και οι περιγραφές τους περιγράφονται στη Διάσταση 2. Πρόσθετες Διαστάσεις περιγράφουν 8 επίπεδα επάρκειας για κάθε μία από τις 21 ικανότητες (Διάσταση 3), παραδείγματα γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων (Διάσταση 4) και παραδείγματα χρήσης των 8 επιπέδων επάρκειας που εφαρμόζονται σε σενάρια μάθησης και απασχόλησης στις 21 ικανότητες (Διάσταση 5) (Carretero Gomez et al., 2017).

Διάσταση 1

- I. Γραμματισμός πληροφόρησης και δεδομένων:** Να διατυπώνουν πληροφοριακές ανάγκες, να εντοπίζουν και να ανακτούν ψηφιακά δεδομένα, πληροφορίες και περιεχόμενο. Να κρίνουν τη συνάφεια της πηγής και του περιεχομένου της. Να αποθηκεύουν, να διαχειρίζονται και να οργανώνουν ψηφιακά δεδομένα, πληροφορίες και περιεχόμενο.
- II. Επικοινωνία και συνεργασία:** Να αλληλεπιδρούν, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται μέσω των ψηφιακών τεχνολογιών, έχοντας επίγνωση της πολιτισμικής και γενεαλογικής

ποικιλομορφίας. Να συμμετέχουν στην κοινωνία μέσω των δημόσιων και ιδιωτικών ψηφιακών υπηρεσιών και της συμμετοχικής ιδιότητας του πολίτη. Να διαχειρίζονται την ψηφιακή τους παρουσία, ταυτότητα και φήμη.

- III. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου:** Δημιουργία και επεξεργασία ψηφιακού περιεχομένου. Να βελτιώνουν και να ενσωματώνουν πληροφορίες και περιεχόμενο σε ένα υπάρχον σώμα γνώσεων, κατανοώντας παράλληλα πώς πρέπει να εφαρμόζονται τα πνευματικά δικαιώματα και οι άδειες χρήσης. Να γνωρίζουν πώς να δίνουν κατανοητές οδηγίες για ένα υπολογιστικό σύστημα.
- IV. Ασφάλεια:** Προστασία των συσκευών, του περιεχομένου, των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Να προστατεύουν τη σωματική και ψυχολογική υγεία και να γνωρίζουν τις ψηφιακές τεχνολογίες για την κοινωνική ευημερία και την κοινωνική ένταξη. Να γνωρίζουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ψηφιακών τεχνολογιών και της χρήσης τους.
- V. Επίλυση προβλημάτων:** Εντοπισμός αναγκών και προβλημάτων και επίλυση εννοιολογικών προβλημάτων και προβληματικών καταστάσεων σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Να χρησιμοποιούν ψηφιακά εργαλεία για την καινοτομία διαδικασιών και προϊόντων. Να ενημερώνονται για την ψηφιακή εξέλιξη.

Διάσταση 2

I. Γραμματισμός πληροφόρησης και δεδομένων
Περιήγηση, αναζήτηση και φιλτράρισμα δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου
Αξιολόγηση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου
Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου
II. Επικοινωνία και συνεργασία
Αλληλεπίδραση μέσω ψηφιακών τεχνολογιών
Ανταλλαγή μέσω ψηφιακών τεχνολογιών
Συμμετοχή στην ιδιότητα του πολίτη μέσω ψηφιακών τεχνολογιών
Συνεργασία μέσω ψηφιακών τεχνολογιών
Διαδικτυακή Δεοντολογία (Netiquette)
Διαχείριση της ψηφιακής ταυτότητας
III. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου
Ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου
Ενσωμάτωση και εκ νέου επεξεργασία ψηφιακού περιεχομένου
Πνευματικά δικαιώματα και άδειες
Προγραμματισμός
IV. Ασφάλεια
Προστασία συσκευών
Προστασία των προσωπικών δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής
Προστασία της υγείας και της ευημερίας
Προστασία του περιβάλλοντος
V. Επίλυση προβλημάτων
Επίλυση τεχνικών προβλημάτων
Εντοπισμός αναγκών και τεχνολογικών απαντήσεων
Δημιουργική χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών
Εντοπισμός κενών ψηφιακών ικανοτήτων

Διάσταση 3

Έχουν καθοριστεί οκτώ επίπεδα επάρκειας για κάθε ικανότητα μέσω μαθησιακών αποτελεσμάτων (χρησιμοποιώντας ρήματα δράσης, σύμφωνα με την ταξινόμια του Bloom) και εμπνευσμένα από τη δομή και το λεξιλόγιο του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF). Επιπλέον, κάθε περιγραφή επιπέδου περιέχει γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις, που περιγράφονται σε έναν ενιαίο περιγραφέα για κάθε επίπεδο κάθε ικανότητας- αυτό ισοδυναμεί με 168 περιγραφές.

1 Βασικό	<ul style="list-style-type: none"> • Απλές εργασίες • Με καθοδήγηση • Υπενθύμιση
2 Βασικό	<ul style="list-style-type: none"> • Απλές εργασίες • Αυτονομία και με καθοδήγηση όπου χρειάζεται • Υπενθύμιση
3 Ενδιάμεσο	<ul style="list-style-type: none"> • Καλά καθορισμένα καθήκοντα ρουτίνας και απλά προβλήματα • Ανεξάρτητα και σύμφωνα με τις όποιες ανάγκες • Κατανόηση
4 Ενδιάμεσο	<ul style="list-style-type: none"> • Εργασίες, σαφώς καθορισμένα και μη συνήθη προβλήματα • Καθοδήγηση άλλων • Εφαρμογή
5 Προχωρημένο	<ul style="list-style-type: none"> • Διαφορετικά καθήκοντα και προβλήματα • Καθοδήγηση άλλων • Εφαρμογή
6 Προχωρημένο	<ul style="list-style-type: none"> • Πιο κατάλληλες εργασίες • Ικανότητα προσαρμογής στους άλλους σε ένα σύνθετο πλαίσιο • Αξιολόγηση
7 Εξειδικευμένο	<ul style="list-style-type: none"> • Επίλυση σύνθετων προβλημάτων με περιορισμένες λύσεις • Συμβολή στην επαγγελματική πρακτική και καθοδήγηση άλλων • Δημιουργία
8 Εξειδικευμένο	<ul style="list-style-type: none"> • Επίλυση σύνθετων προβλημάτων με πολλούς αλληλεπιδρώντες παράγοντες • Νέες ιδέες και διαδικασίες στον τομέα • Δημιουργία

Διάσταση 4

Η διάσταση παρουσιάζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που εφαρμόζονται σε κάθε ικανότητα. Γνώση σημαίνει το αποτέλεσμα της αφομοίωσης πληροφοριών. Είναι το σύνολο των γεγονότων, αρχών, θεωριών και πρακτικών που σχετίζονται με έναν τομέα εργασίας ή σπουδών. Οι δεξιότητες είναι η ικανότητα εφαρμογής των γνώσεων και η χρήση της τεχνογνωσίας για την ολοκλήρωση των καθηκόντων. Οι στάσεις εκλαμβάνονται ως τα κίνητρα της απόδοσης και η βάση για συνεχή ικανή απόδοση, συμπεριλαμβανομένων των αξιών, των φιλοδοξιών και των προτεραιοτήτων (Vuorikari, R., Kluzer S. & Punie Y.).

Διάσταση 5

Η διάσταση 5 περιλαμβάνει περιπτώσεις χρήσης σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, στην προκειμένη περίπτωση στην απασχόληση και τη μάθηση. Τα παραδείγματα και για τα 8 επίπεδα είναι διαθέσιμα μόνο στην πρώτη ικανότητα, ενώ, για τις υπόλοιπες ικανότητες, παρέχεται μόνο ένα παράδειγμα ανά επίπεδο και τομέα χρήσης. Για τα παραδείγματα χρήσης ακολουθείται μια στρατηγική «καταρράκτη». Αυτό σημαίνει ότι η αρμοδιότητα 1.2 διαθέτει ένα παράδειγμα χρήσης για το επίπεδο 1, η αρμοδιότητα 1.3 για το επίπεδο 2, η αρμοδιότητα 2.1 για το επίπεδο 3 κ.λπ. Με αυτόν τον τρόπο, δίνεται ο ίδιος αριθμός επιπέδων επάρκειας και ο ίδιος αριθμός παραδειγμάτων χρήσης σε όλα τα επίπεδα (Vuorikari et al., 2022).

Παρακάτω υπάρχουν παραδείγματα χρήσης που ανακτήθηκαν από το «Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες» (Carratero Gomez S., Vuorikari R. & Punie Y., 2017)

Παράδειγμα 1 - Σενάριο μάθησης

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	1.2 Αξιολόγηση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	1
<p>Από έναν κατάλογο στο εγχειρίδιό μου με ιστολόγια και ψηφιακές βάσεις δεδομένων που περιέχουν διαθέσιμη βιβλιογραφία, μπορώ να εντοπίσω αυτά που χρησιμοποιούνται συνήθως, επειδή είναι αξιόπιστα, με τη βοήθεια του καθηγητή μου.</p>	

Παράδειγμα 2 - Σενάριο μάθησης

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	1.3 Διαχείριση δεδομένων, πληροφοριών και ψηφιακού περιεχομένου
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	1
<p>Μπορώ να προσδιορίσω μια εφαρμογή στο tablet μου, για να οργανώσω και να αποθηκεύσω συνδέσμους προς τους δικτυακούς τόπους, τα ιστολόγια και τις ψηφιακές βάσεις δεδομένων, που σχετίζονται με ένα συγκεκριμένο θέμα λογοτεχνίας και να τα χρησιμοποιήσω, όταν χρειαστεί για την έκθεσή μου με τη βοήθεια του καθηγητή μου στην τάξη.</p>	

Παράδειγμα 3 - Σενάριο μάθησης

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ	2.1 Αλληλεπίδραση μέσω ψηφιακών τεχνολογιών
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	2
<p>Μπορώ να χρησιμοποιήσω μια εφαρμογή συνομιλίας στο smartphone μου (π.χ. Facebook messenger ή WhatsApp), για να μιλήσω με τους συμμαθητές μου και να οργανώσω ομαδικές εργασίες. Μπορώ να επιλέξω άλλα ψηφιακά μέσα επικοινωνίας στο tablet της τάξης (π.χ. το φόρουμ της τάξης μου) που θα μπορούσαν να είναι χρήσιμα, για να μιλήσω για τις λεπτομέρειες της οργάνωσης της ομαδικής εργασίας. Μπορώ να διορθώσω προβλήματα, όπως η προσθήκη ή η διαγραφή μελών στην ομάδα συνομιλίας μόνος μου.</p>	

Περιγραφή και χρησιμότητα του πλαισίου DigComp 2.1

Από το 2013 μέχρι σήμερα, το DigComp έχει χρησιμοποιηθεί για πολλαπλούς σκοπούς, ιδίως στο πλαίσιο της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και της δια βίου μάθησης σε τρεις κύριους τομείς: 1) διαμόρφωση και υποστήριξη πολιτικών, 2) διδακτικός σχεδιασμός για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση και 3) αξιολόγηση και πιστοποίηση. Το DigComp έχει εφαρμοστεί στην πράξη σε επίπεδο ΕΕ, για παράδειγμα, για την κατασκευή ενός πανευρωπαϊκού δείκτη με την ονομασία «Ψηφιακές

δεξιότητες», ο οποίος χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας. Ένα άλλο παράδειγμα έχει ενσωματωθεί στο βιογραφικό σημείωμα Europass που επιτρέπει στους αιτούντες εργασία να αξιολογούν τις δικές τους ψηφιακές ικανότητες και να συμπεριλαμβάνουν την αξιολόγηση στο βιογραφικό τους σημείωμα (Vuorikari et al., 2016,).

Είναι πολύ σημαντικό να ευθυγραμμιστούν οι εθνικές και διακρατικές πολιτικές με ευρέως αποδεκτά πλαίσια, προκειμένου να διαμορφωθεί συνοχή, διαφάνεια και αναγνώριση. Ως εκ τούτου, το DigComp είναι ένας επωφελής τρόπος για τη δημιουργία μιας κοινής αντίληψης για την κατάρτιση και την πιστοποίηση σε μια ευρεία γεωγραφική και τομεακή κάλυψη. Ωστόσο, καθώς υπάρχει ελάχιστη γνώση για το θέμα, δεν γνωρίζουν πολλοί άνθρωποι πρώτον την ύπαρξή του και δεύτερον τις δράσεις και τις περαιτέρω δυνατότητές του. Οι θεωρητικές πτυχές του DigComp πρέπει να ενσωματωθούν σε πρακτικά συστήματα κατάρτισης και πιστοποίησης, προκειμένου να αξιοποιηθεί στο έπακρο η χρήση και τα οφέλη του (CEPIS, 2021).

Ακολουθώντας 5 βήματα, το DigComp προσαρμόζεται και εξειδικεύεται, για να καθορίσει τα σχετικά επίπεδα ψηφιακών ικανοτήτων και δεξιοτήτων για έναν δεδομένο πληθυσμό-στόχο ή πολιτική και στρατηγική χρήση. Πραγματοποιείται ένας προκαταρκτικός προσδιορισμός και ανάλυση των αναγκών και/ή των ευκαιριών για την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων του εν λόγω πληθυσμού-στόχου και ενός συγκεκριμένου πλαισίου. Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση των επιπέδων ψηφιακής επάρκειας, των δυνατών σημείων και των αδυναμιών ενός ατόμου ή ενός πληθυσμού-στόχου. Αυτό βοηθά στην κατανόηση του πού πρέπει να επικεντρωθούν οι προσπάθειες και στη συνέχεια στη μέτρηση της επιτυχίας τους. Οι εκπαιδευτές που πρέπει να αναπτύξουν ψηφιακές ικανότητες, καθώς και η εκπαίδευση και οι μαθησιακές εμπειρίες των τελικών χρηστών αποτελούν τον κύριο στόχο για τη χρήση του DigComp. Τέλος, το DigComp χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση, την αναγνώριση και την πιστοποίηση των μαθησιακών επιτευγμάτων και των βελτιωμένων ικανοτήτων (Kluzer & Rujol, 2018).

Οι ενδιαφερόμενοι θεωρούν το DigComp πολύτιμο, καθώς είναι ένα περιεκτικό, ποιοτικό και ευέλικτο πλαίσιο που έχει ευρωπαϊκό χαρακτήρα και συμβάλλει στη δημιουργία μιας κοινής γλώσσας και κατανόησης των ψηφιακών ικανοτήτων.

Εφαρμογή του πλαισίου DigComp 2.1

Το DigComp χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης και έχει τρεις διαφορετικούς στόχους που έχουν να κάνουν με:

- Διαμόρφωση και υποστήριξη πολιτικής
- Διδακτικό σχεδιασμό για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση
- Αξιολόγηση και πιστοποίηση

Διαμόρφωση και υποστήριξη πολιτικής

Πολλά ευρωπαϊκά και εθνικά έγγραφα πολιτικής χρησιμοποιούν το DigComp ως σημείο αναφοράς κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή στρατηγικών. Για παράδειγμα, ο Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) που αναπτύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο οποίος βοηθά τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να αποκτήσουν μια μακροσκοπική εικόνα των ψηφιακών ικανοτήτων των πολιτών, βασίζεται στους τομείς ικανοτήτων του DigComp. Το πρόγραμμα ψηφιακής πιστοποίησης ICDL (πρώην ECDL), το οποίο εφαρμόζεται σήμερα σε πολλές χώρες, είναι πλήρως ευθυγραμμισμένο με τις τελευταίες εκδόσεις του πλαισίου DigComp. Η βασική κυβέρνηση χρησιμοποιεί το DigComp ως υποστηρικτικό έγγραφο για τη διαμόρφωση στρατηγικής πολιτικής για την ενίσχυση της απόκτησης ψηφιακών ικανοτήτων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Ανέπτυξαν το έργο "Ikanos" για την ανάπτυξη του ψηφιακού θεματολογίου. Επιπλέον, το ιταλικό εθνικό σχέδιο για το ψηφιακό σχολείο, η πράσινη βίβλος της Μάλτας: Digital Literacy και το ισπανικό Υπουργείο Παιδείας της Navarra το χρησιμοποιούν ως έγγραφο αναφοράς και καθοδήγησης (Vuorikari et al, 2016). Το Υπουργείο Παιδείας της Πορτογαλίας χρησιμοποιεί το DigComp στην εισροή για την ΠΔ των εκπαιδευτικών.

Εκτός από την ευρωπαϊκή εφαρμογή του DigComp, αρκετοί διεθνείς οργανισμοί περιλαμβάνουν το εν λόγω πλαίσιο ως βάση ή κατευθυντήρια γραμμή. Για παράδειγμα, η UNESCO το χρησιμοποιεί στην έκθεση του 2018 για ένα παγκόσμιο πλαίσιο αναφοράς για τον ψηφιακό γραμματισμό, η UNICEF το ενσωμάτωσε στην έκθεση του 2019 για τον ψηφιακό γραμματισμό των παιδιών και η Παγκόσμια Τράπεζα ανέπτυξε το 2020 πλαίσια και προγράμματα ψηφιακών δεξιοτήτων (Vuorikari et al., 2022).

Διδακτικός σχεδιασμός για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση

Η κοινότητα πρακτικής DigComp (CoP) φιλοξένησε 575 μέλη όχι μόνο από ευρωπαϊκές χώρες, αλλά κυρίως από εκπαιδευτικούς οργανισμούς (πανεπιστημιακούς καθηγητές, ερευνητές και φοιτητές), οργανισμούς του τρίτου τομέα, κυβερνήσεις, επιχειρήσεις και διεθνείς οργανισμούς (Vuorikari et al., 2022).

Προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης για εκπαιδευτικούς σε διάφορες χώρες της ΕΕ έχουν υιοθετήσει το πλαίσιο DigComp για την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών (Vuorikari et al, 2016). Στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Κροατίας αναπτύχθηκαν ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι, συμπεριλαμβανομένων μαθησιακών περιπτώσεων με βάση το πλαίσιο DigComp, τόσο για μαθητές όσο και για εκπαιδευτικούς. Επιπλέον, στην Πολωνία, πολλές εκπαιδεύσεις και πιστοποιήσεις δημιουργήθηκαν από εκπαιδευτικές εταιρείες βάσει του πλαισίου DigComp και έλαβαν χρηματοδότηση από προγράμματα της ΕΕ (CEPIS, 2021).

Αξιολόγηση και πιστοποίηση

Το DigComp φαίνεται να έχει μεγαλύτερη προβολή σε όλα τα εργαλεία αξιολόγησης των ψηφιακών ικανοτήτων των ατόμων. Για παράδειγμα, η κυβέρνηση των Βάσκων που αναφέρθηκε προηγουμένως προσφέρει ένα δωρεάν διαγνωστικό εργαλείο για την αξιολόγηση των ψηφιακών ικανοτήτων του ατόμου με διαδικτυακά τεστ (Vuorikari et al., 2016). Στην Ελλάδα, η Εθνική Ακαδημία Ψηφιακών Δεξιοτήτων επιτρέπει τη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των πολιτών και των επαγγελματιών - των δεξιοτήτων που χρειάζονται στην καθημερινή ψηφιακή τους ζωή - με μια δωρεάν επιλογή μαθημάτων που παρέχονται στην ηλεκτρονική της πλατφόρμα (Εθνική Ψηφιακή Ακαδημία, 2022).

Ενότητα Γ: Το Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Εκπαιδευτικούς (DigCompEdu)

Επισκόπηση

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων των Εκπαιδευτικών (DigCompEdu) είναι ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο που περιγράφει τι σημαίνει για τους εκπαιδευτικούς να είναι ψηφιακά ικανοί. Παρέχει ένα γενικό πλαίσιο αναφοράς για την υποστήριξη της ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων ειδικά για τους εκπαιδευτικούς στην Ευρώπη. Το DigCompEdu απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς σε όλα τα επίπεδα

εκπαίδευσης, από την πρώιμη παιδική ηλικία έως την τριτοβάθμια και την εκπαίδευση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της εκπαίδευσης ειδικών αναγκών και των πλαισίων μη τυπικής μάθησης.

Το DigCompEdu περιγράφει 22 ικανότητες οργανωμένες σε έξι τομείς. Η εστίαση δεν είναι στις τεχνικές δεξιότητες. Αντίθετα, το πλαίσιο στοχεύει να περιγράψει λεπτομερώς πώς οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση και την καινοτομία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Βασικές ψηφιακές ικανότητες των εκπαιδευτών ΕΕΚ

Το DigCompEdu παρουσιάζει ένα πλαίσιο για την ανάπτυξη των ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών στην Ευρώπη. Το πλαίσιο προορίζεται να υποστηρίξει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές προσπάθειες για την προώθηση της ψηφιακής ικανότητας των εκπαιδευτικών, προσφέροντας ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς, με κοινή γλώσσα και λογική που μπορεί να διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών σε διασυνοριακό επίπεδο. Στόχος του είναι να βοηθήσει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να προωθήσουν την ψηφιακή επάρκεια των πολιτών τους και να ενισχύσουν την καινοτομία στην εκπαίδευση.

Το DigCompEdu εξετάζει ιδιαίτερα τη διασταύρωση της εκπαίδευσης και της ψηφιοποίησης, από την οπτική γωνία των εκπαιδευτικών. Το πλαίσιο DigCompEdu, που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, από την πρώιμη παιδική ηλικία έως την τριτοβάθμια και την εκπαίδευση ενηλίκων, στοχεύει στην καταγραφή και περιγραφή των ψηφιακών ικανοτήτων που αφορούν ειδικά τους εκπαιδευτικούς, προτείνοντας 22 στοιχειώδεις ικανότητες οργανωμένες σε 6 τομείς, που εστιάζουν σε διαφορετικές πτυχές των επαγγελματικών δραστηριοτήτων των εκπαιδευτικών.

- **Ο Τομέας 1 (Επαγγελματική δέσμευση)** απευθύνεται στο ευρύτερο επαγγελματικό περιβάλλον, δηλαδή στη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών από τους εκπαιδευτικούς σε επαγγελματικές αλληλεπιδράσεις με συναδέλφους, μαθητές, γονείς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, για τη δική τους ατομική επαγγελματική ανάπτυξη και για το συλλογικό καλό του οργανισμού.
- **Ο Τομέας 2 (Ψηφιακοί πόροι)** εξετάζει τις ικανότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική και υπεύθυνη χρήση, δημιουργία και κοινή χρήση ψηφιακών πόρων για τη μάθηση.
- **Ο Τομέας 3 (Διδασκαλία και μάθηση)** αφορά τη διαχείριση και τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία και τη μάθηση.

- **Ο Τομέας 4 (Αξιολόγηση)** αφορά τη χρήση ψηφιακών στρατηγικών για τη βελτίωση της αξιολόγησης.

- **Ο Τομέας 5 (Ενδυνάμωση των μαθητών)** επικεντρώνεται στις δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών για στρατηγικές διδασκαλίας και μάθησης με επίκεντρο τον μαθητή.

- **Ο Τομέας 6 (Διευκόλυνση της ψηφιακών ικανοτήτων των**

μαθητών) περιγράφει λεπτομερώς τις ειδικές παιδαγωγικές ικανότητες που απαιτούνται για τη διευκόλυνση της ψηφιακών ικανοτήτων των μαθητών.

Για να δώσουμε ένα παράδειγμα, ένας εκπαιδευτικός με επάρκεια στον τομέα 5 θα επιλέγει, θα δημιουργεί και θα προσαρμόζει ψηφιακούς πόρους για να ενδυναμώνει τους μαθητές. Στο πλαίσιο αυτό, θα καταστήσει τους πόρους προσβάσιμους σε όλους τους μαθητές, θα προβλέψει διαφορετικές, εξατομικευμένες μαθησιακές διαδρομές και θα σχεδιάσει τους πόρους, έτσι ώστε να εμπλέκει και να δεσμεύει ενεργά όλους τους μαθητές. Για κάθε ικανότητα παρέχεται ένας τίτλος και μια σύντομη περιγραφή, οι οποίες χρησιμεύουν ως κύριο σημείο αναφοράς.

Το DigCompEdu προτείνει επίσης ένα μοντέλο εξέλιξης, για να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να αξιολογήσουν και να αναπτύξουν την ψηφιακή τους επάρκεια. Περιγράφει 6 διαφορετικά στάδια μέσω των οποίων αναπτύσσεται συνήθως η ψηφιακή επάρκεια ενός εκπαιδευτικού, ώστε να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να εντοπίσουν και να αποφασίσουν τα συγκεκριμένα βήματα που πρέπει να κάνουν, για να ενισχύσουν την επάρκειά τους στο στάδιο στο οποίο βρίσκονται σήμερα. Στα δύο πρώτα στάδια, Newcomer (A1) και Explorer (A2), οι εκπαιδευτικοί αφομοιώνουν νέες πληροφορίες και αναπτύσσουν βασικές ψηφιακές πρακτικές- στα δύο επόμενα στάδια, Integrator (B1) και Expert (B2), εφαρμόζουν, επεκτείνουν περαιτέρω και δομούν τις ψηφιακές πρακτικές τους-

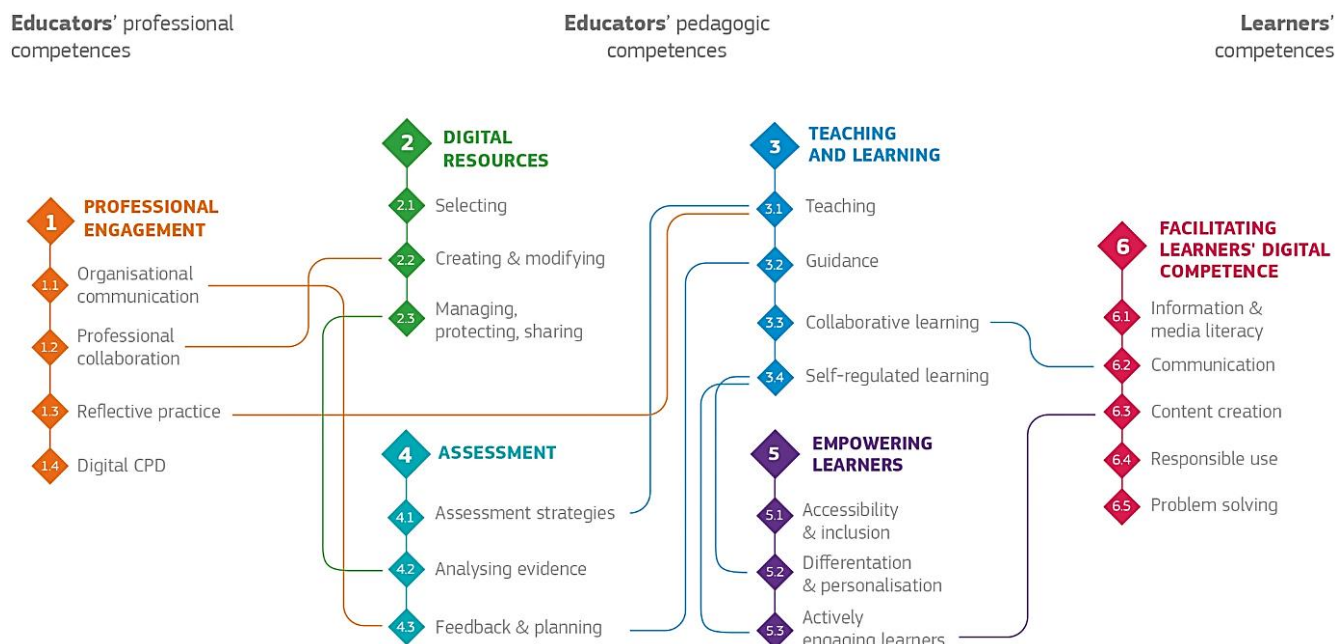
στα υψηλότερα στάδια, Leader (C1) και Pioneer (C2), μεταδίδουν τις γνώσεις τους, κριτικάρουν την υπάρχουσα πρακτική και αναπτύσσουν νέες πρακτικές.

Το DigCompEdu περιλαμβάνει έξι διαφορετικούς τομείς με συνολικά 22 ικανότητες που καθορίζουν τις συνιστώμενες ψηφιακές δεξιότητες για τους εκπαιδευτικούς ως εξής:

1. Οργανωσιακή επικοινωνία (χρήση ποικίλων μεθόδων επικοινωνίας για την ενίσχυση της επικοινωνίας εντός του οργανισμού τους)
2. Επαγγελματική συνεργασία (συνεργασία και κοινοποίηση πόρων)
3. Αναστοχαστική πρακτική (βελτίωση πρακτικής μέσω κριτικού αναστοχασμού και ανατροφοδότησης),
4. Ψηφιακή επαγγελματική ανάπτυξη (συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη- συμμετοχή σε συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, χρησιμοποιώντας ιστότοπους όπως το MoodleNet)
5. Επιλογή ψηφιακών πόρων (εντοπισμός, αξιολόγηση και επιλογή κατάλληλου ανοικτού περιεχομένου, όπως από το MoodleNet)
6. Δημιουργία και τροποποίηση ψηφιακών πόρων (δημιουργία και κοινή χρήση κατάλληλα αδειοδοτημένου ανοικτού περιεχομένου)
7. Διαχείριση, προστασία και διαμοιρασμός ψηφιακών πόρων (σεβασμός και ορθή απόδοση ανοικτού περιεχομένου και εφαρμογή κανόνων προστασίας προσωπικών δεδομένων και πνευματικών δικαιωμάτων)
8. Διδασκαλία
9. Καθοδήγηση (ενίσχυση της αλληλεπίδρασης με τους εκπαιδευόμενους, προσφορά έγκαιρης και στοχευμένης καθοδήγησης στους εκπαιδευόμενους, διερεύνηση νέων τρόπων υποστήριξής τους)
10. Συνεργατική μάθηση (προώθηση και ενίσχυση της συνεργασίας και της δημιουργίας γνώσεων από τους εκπαιδευόμενους)
11. Αυτόνομη μάθηση (ενδυνάμωση των μαθητών να σχεδιάζουν, να παρακολουθούν και να αναστοχάζονται τη δική τους μάθηση, να μοιράζονται γνώσεις και δημιουργικές λύσεις σε προβλήματα)
12. Στρατηγικές αξιολόγησης (χρήση τελικών και διαμορφωτικών προσεγγίσεων κατάλληλων για τους μαθητές σας)
13. Ανάλυση αποδεικτικών στοιχείων (παρακολούθηση και υποστήριξη της προόδου των εκπαιδευομένων με την τεκμηριωμένη χρήση των αναφορών δραστηριοτήτων και μαθημάτων)
14. Ανατροφοδότηση και σχεδιασμός (παροχή έγκαιρης, στοχευμένης υποστήριξης με μια σειρά επιλογών ανατροφοδότησης κατάλληλων για τους εκπαιδευόμενούς σας)
15. Προσβασιμότητα και ενσωμάτωση (δημιουργία προσβάσιμων και φιλικών προς τα κινητά μαθημάτων, για να διασφαλίσετε την ενσωμάτωση)

16. Διαφοροποίηση και εξατομίκευση (δημιουργία εξατομικευμένων και προσαρμοστικών μαθησιακών διαδρομών, για να καλύψετε τις διαφορετικές ανάγκες των εκπαιδευομένων)
17. Ενεργή συμμετοχή των μαθητών (προώθηση της ανεξαρτησίας και της δημιουργικότητας των μαθητών με τη χρήση μιας σειράς στρατηγικών για την παρακίνηση και την επιβράβευση της επιτυχίας των μαθητών)
18. Γραμματισμός στα μέσα και την πληροφόρηση (καθοδήγηση των μαθητών να αντλούν και να αξιολογούν κριτικά το διαδικτυακό υλικό)
19. Ψηφιακή επικοινωνία και συνεργασία (ενθάρρυνση της επικοινωνίας, της συνεργασίας και της συμμετοχής των μαθητών στα κοινά)
20. Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου (παροχή ευκαιριών στους εκπαιδευόμενους να συν-δημιουργούν περιεχόμενο σχετικό με αυτούς)
21. Υπεύθυνη χρήση (καθοδήγηση των μαθητών να είναι ασφαλείς στο διαδίκτυο)
22. Επίλυση ψηφιακών προβλημάτων (πρόκληση μαθητών με δραστηριότητες και σενάρια επίλυσης τεχνικών προβλημάτων)

Οι ικανότητες και οι διασυνδέσεις τους απεικονίζονται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 1 - Ικανότητες DigCompEdu και οι συνδέσεις τους

Η έμφαση δεν δίνεται στις τεχνικές δεξιότητες. Αντίθετα, το πλαίσιο στοχεύει να περιγράψει λεπτομερώς πώς οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ενίσχυση και την καινοτομία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Εφαρμογή του πλαισίου DigCompEdu

Το DigCompEdu είναι ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο που περιγράφει τι σημαίνει για τους εκπαιδευτικούς να είναι ψηφιακά ικανοί. Παρέχει ένα γενικό πλαίσιο αναφοράς για την υποστήριξη της ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων ειδικά για τους εκπαιδευτικούς στην Ευρώπη. Παρέχει στους εκπαιδευτικούς μια συστηματική προσέγγιση για την ανάπτυξη των ψηφιακών ικανοτήτων τους και την προώθηση του ψηφιακού

γραμματισμού των μαθητών τους. Το πλαίσιο DigCompEdu απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, από την πρώιμη παιδική ηλικία έως την τριτοβάθμια και την εκπαίδευση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της γενικής και επαγγελματικής κατάρτισης, της εκπαίδευσης ειδικών αναγκών και των πλαισίων μη τυπικής μάθησης. Το πλαίσιο προορίζεται να υποστηρίξει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές προσπάθειες για την προώθηση των ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, προσφέροντας ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς, με κοινή γλώσσα και λογική που μπορεί να διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών πέρα από τα σύνορα. Στόχος του είναι να βοηθήσει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να προωθήσουν την ψηφιακή επάρκεια των πολιτών τους και να ενισχύσουν την καινοτομία στην εκπαίδευση. Προκειμένου να μεταφερθεί αυτό το μοντέλο ικανοτήτων στην πράξη, αναπτύχθηκε ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίασε και ανέπτυξε το λεγόμενο SELFIE for TEACHERS, ένα εργαλείο αυτοστοχασμού, το οποίο έχει ως στόχο να υποστηρίξει τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τις ψηφιακές τους ικανότητες. Απαντώντας στα 32 στοιχεία του εργαλείου, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εντοπίσουν τα δυνατά τους σημεία και τα κενά τους και να σχεδιάσουν τις μαθησιακές τους διαδρομές, για να αναπτύξουν περαιτέρω την ψηφιακή τους ικανότητα.

Το **SELFIE for TEACHERS** βασίζεται στο εννοιολογικό πλαίσιο DigCompEdu, ενώ ταυτόχρονα ανταποκρίνεται στις νέες παιδαγωγικές ανάγκες και τάσεις. Επιπλέον, επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να ξεκινήσουν μόνοι τους έναν αυτοστοχασμό σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή ή να ολοκληρώσουν έναν αυτοστοχασμό που ξεκίνησε από μια ομάδα (δηλαδή μια ομάδα εκπαιδευτικών, ένα σχολείο, ένα ίδρυμα ή μια περιφερειακή αρχή) αποδεχόμενοι μια πρόσκληση. Έτσι, επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς να αναστοχάζονται σχετικά με την κατάσταση της ψηφιακής τους επάρκειας: «Πού βρίσκομαι; Πού βλέπω τον εαυτό μου;» Με αυτόν τον τρόπο, είναι ευκολότερο να κατανοήσει κανείς τα δικά του δυνατά σημεία και πού βρίσκονται οι τομείς ανάπτυξής του.

Τα ιδρύματα ή οι οργανισμοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα αποτελέσματα αυτών των αυτο-αξιολογήσεων, για να αναπτύξουν τις στρατηγικές κατάρτισης και επαγγελματικής ανάπτυξης. Το πλαίσιο επιτρέπει επίσης στους οργανισμούς και τα έργα να προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες και τα συμφραζόμενά τους.

Επιπλέον, η κοινότητα DigCompEdu φέρνει σε επαφή ανθρώπους από όλη την Ευρώπη και τον κόσμο που ενδιαφέρονται για την ψηφιακή επάρκεια των εκπαιδευτικών. Η Κοινότητα θα μοιράζεται πληροφορίες, συζητήσεις και υλικό σχετικά με το DigCompEdu και τα συναφή εργαλεία αυτοστοχασμού του, μαζί με το οικοσύστημα που έχει δημιουργηθεί γύρω από αυτό.

Στόχος της Κοινότητας είναι να εμπλέξει εκπαιδευτικούς, εκπαιδευτές, ερευνητές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς στην ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών, να προωθήσει την ανάπτυξη των ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών και να λειτουργήσει ως δίκτυο εμπειρογνομόνων που παρέχει συμβουλές για την περαιτέρω ανάπτυξη, προσαρμογή και χρήση του πλαισίου και των συναφών εργαλείων και πόρων.

Μπορείτε να γίνετε μέλος της κοινότητας DigCompEdu μέσω της σύνδεσης στην ΕΕ:

- Συμμετέχετε στο δίκτυο εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το DigCompEdu
- Συνδεθείτε με άτομα που χρησιμοποιούν επίσης το DigCompEdu
- Μάθετε πώς άλλοι χρησιμοποιούν το DigCompEdu και επωφεληθείτε από τις εμπειρίες τους
- Κάντε το έργο σας DigCompEdu γνωστό σε άλλους
- Μοιραστείτε το υλικό σας DigCompEdu

Το DigCompEdu μπορεί να προσαρμοστεί άμεσα στην εφαρμογή περιφερειακών και εθνικών εργαλείων και προγραμμάτων κατάρτισης.

Σε αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ, το πλαίσιο DigCompEdu έχει εφαρμοστεί ως ρητή αναφορά για εθνικές κατευθυντήριες γραμμές, ιδίως για την καθοδήγηση της σχολικής εκπαίδευσης, ή έχει ενσωματωθεί σε μαθήματα κατάρτισης και κατευθυντήριες γραμμές για εκπαιδευτικούς. Σε πολλές περιπτώσεις, η έκθεση του πλαισίου έχει μεταφραστεί από εθνικούς ή τοπικούς φορείς σε διάφορες γλώσσες-στόχους για να διευκολυνθεί η υιοθέτηση από εθνικούς και περιφερειακούς φορείς (<https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu/supporting-materials>). Άλλες χώρες, όπως η Πορτογαλία και η Κροατία, σχεδιάζουν να συμπεριλάβουν το πλαίσιο σε μελλοντικές κατευθυντήριες γραμμές..

Στη Γερμανία, για παράδειγμα, η Kultusministerkonferenz (KMK) το βελτίωσε για το πλαίσιο της ψηφιακής ικανότητας των μαθητών της. Στην περιοχή Saarland της Γερμανίας το DigCompEdu έχει ενσωματωθεί σε μαθήματα κατάρτισης (<http://tiny.cc/medienkurs>). Η Γερμανική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Deutscher Volkshochschul-Verband e.V.) και το Ινστιτούτο Goethe ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν το πλαίσιο για την κατάρτιση των καθηγητών τους.

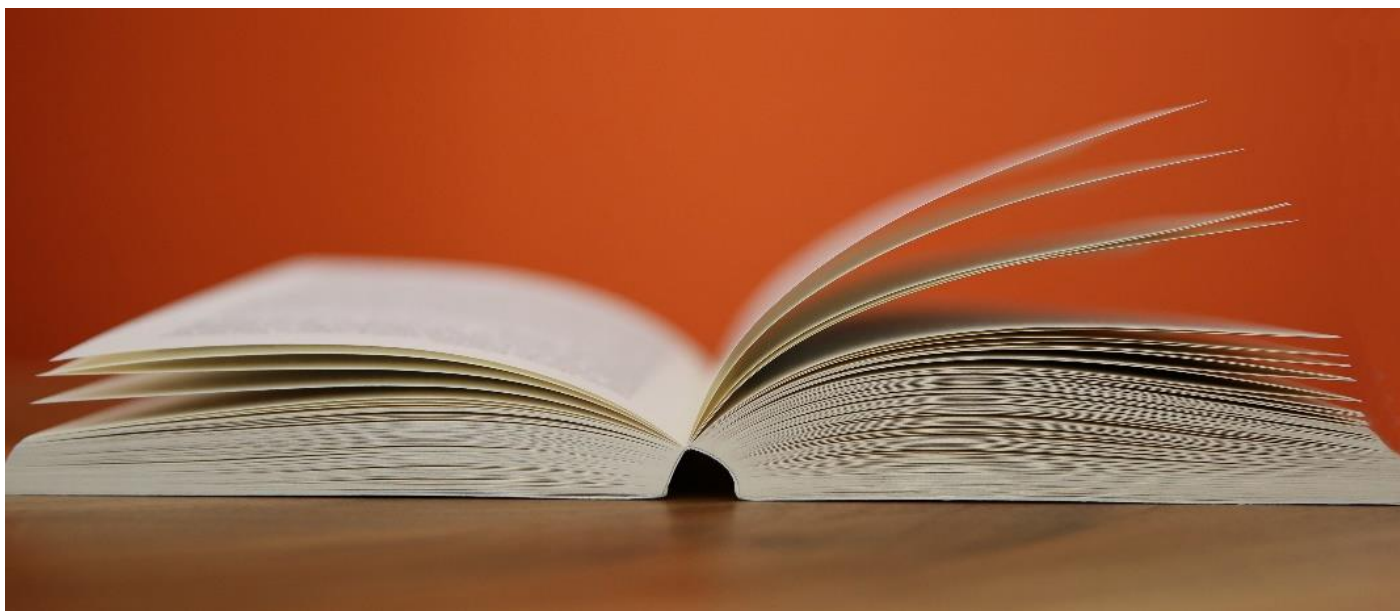
Στην Ισπανία, για παράδειγμα, οι ψηφιακές ικανότητες για τους εκπαιδευτικούς εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σε εθνικό επίπεδο το 2015 από το Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών και

Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (INTEF), το οποίο είναι μονάδα του ισπανικού Υπουργείου Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης. Αφού το Κοινό Κέντρο Ερευνών ανέπτυξε το πλαίσιο DigCompEdu το 2017, το INTEF ξαναέγραψε και προσάρμοσε το δικό του πλαίσιο στο ευρωπαϊκό. Επιπλέον, το δίκτυο ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης CRUE σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει το DigCompEdu ως μέρος των δραστηριοτήτων CPD για το ακαδημαϊκό προσωπικό τους

Η Ιρλανδία, για παράδειγμα, έχει κάποια σημαντική ενσωμάτωση της ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων τόσο σε εθνικό όσο και σε θεσμικό επίπεδο. Σε επίπεδο πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η ιρλανδική ψηφιακή στρατηγική για τα σχολεία στηρίζεται κυρίως στο πλαίσιο ικανοτήτων ΤΠΕ της UNESCO του 2011 για τους εκπαιδευτικούς. Ωστόσο, τα μεταγενέστερα πλαίσια ψηφιακής μάθησης κάνουν ρητή αναφορά τόσο στα πλαίσια DigCompEdu όσο και DigCompOrg της ΕΕ.

Παρομοίως, η Αυστρία έχει εφαρμόσει το μοντέλο ικανοτήτων DigComp 2.2 AT, δηλαδή την αυστριακή έκδοση του πλαισίου αναφοράς DigCompEdu που περιγράφει τον τομέα των ψηφιακών ικανοτήτων των πολιτών με γενικό και ολοκληρωμένο τρόπο. Σε σύγκριση με το DigCompEdu, το μοντέλο που προσαρμόστηκε για την Αυστρία μεταφράστηκε και επεκτάθηκε ελαφρώς, όπου αυτό ήταν απαραίτητο. Ως μέσο για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων, το "Πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων για την Αυστρία" είναι προσανατολισμένο προς τις κοινωνικές, οικονομικές και τεχνικές εξελίξεις.

Ενότητα Δ: Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς

Επισκόπηση

Ο αντίκτυπος των ψηφιακών τεχνολογιών είναι αξιοσημείωτος με την πάροδο του χρόνου και όλο και περισσότερο οριζόντιος στους διάφορους εκπαιδευτικούς τομείς (π.χ. σχολεία, τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και άτυπη και μη τυπική μάθηση). Ο τρόπος με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί έχουν προσαρμοστεί σε αυτή τη νέα ψηφιακή εποχή μεταφράζεται σε νέες μεθοδολογίες, τεχνικές και δεξιότητες που αναπόφευκτα επηρεάζουν πτυχές της εκπαιδευτικής αλυσίδας αξίας (π.χ. την αξιολόγηση των πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης, τη μεταρρύθμιση των προγραμμάτων σπουδών, την αρχική και συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών κ.ο.κ.). Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί φορείς αποδεικνύονται ανθεκτικοί από κάθε άποψη (εκπαιδευτικοί, μαθητές, διευθυντές σχολείων, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και εκπαιδευτικοί φορείς).

Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι ψηφιακές τεχνολογίες ενσωματώνονται στον τομέα της εκπαίδευσης με σημαντικό αντίκτυπο. Ωστόσο, ο ψηφιακός μετασχηματισμός των εκπαιδευτικών οργανισμών εξελίσσεται με διαφορετικούς ρυθμούς, με διαφορετικούς στόχους και αποτελέσματα σε διάφορες περιοχές και χώρες. Έτσι, για την εδραίωση, την εξισορρόπηση και την εξίσωση της διδασκαλίας και της μάθησης, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να αναθεωρήσουν τις οργανωτικές τους στρατηγικές, προκειμένου να ενισχύσουν την ικανότητά τους για καινοτομία και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών και του ψηφιακού περιεχομένου.

Μέσα από αυτή την ανάγκη προέκυψε το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για Ψηφιακά Ικανούς Εκπαιδευτικούς Οργανισμούς (DigCompOrg), ένα «ευρωπαϊκό πλαίσιο αναφοράς που υιοθετεί μια συστημική προσέγγιση και μπορεί να προσθέσει αξία, προωθώντας τη διαφάνεια, τη συγκρισιμότητα και την αλληλοδιδασκτική μάθηση». Η ανάπτυξη και η κατασκευή αυτού του πλαισίου διευκολύνει επίσης τη σύγκριση και την ελικρίνεια μεταξύ των διαφορετικών πραγματικοτήτων και πρωτοβουλιών σε ολόκληρη την Ευρώπη και αποτελεί προστιθέμενη αξία, δεδομένου ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιονδήποτε εκπαιδευτικό οργανισμό (δηλαδή σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης).

Το πλαίσιο DigCompOrg

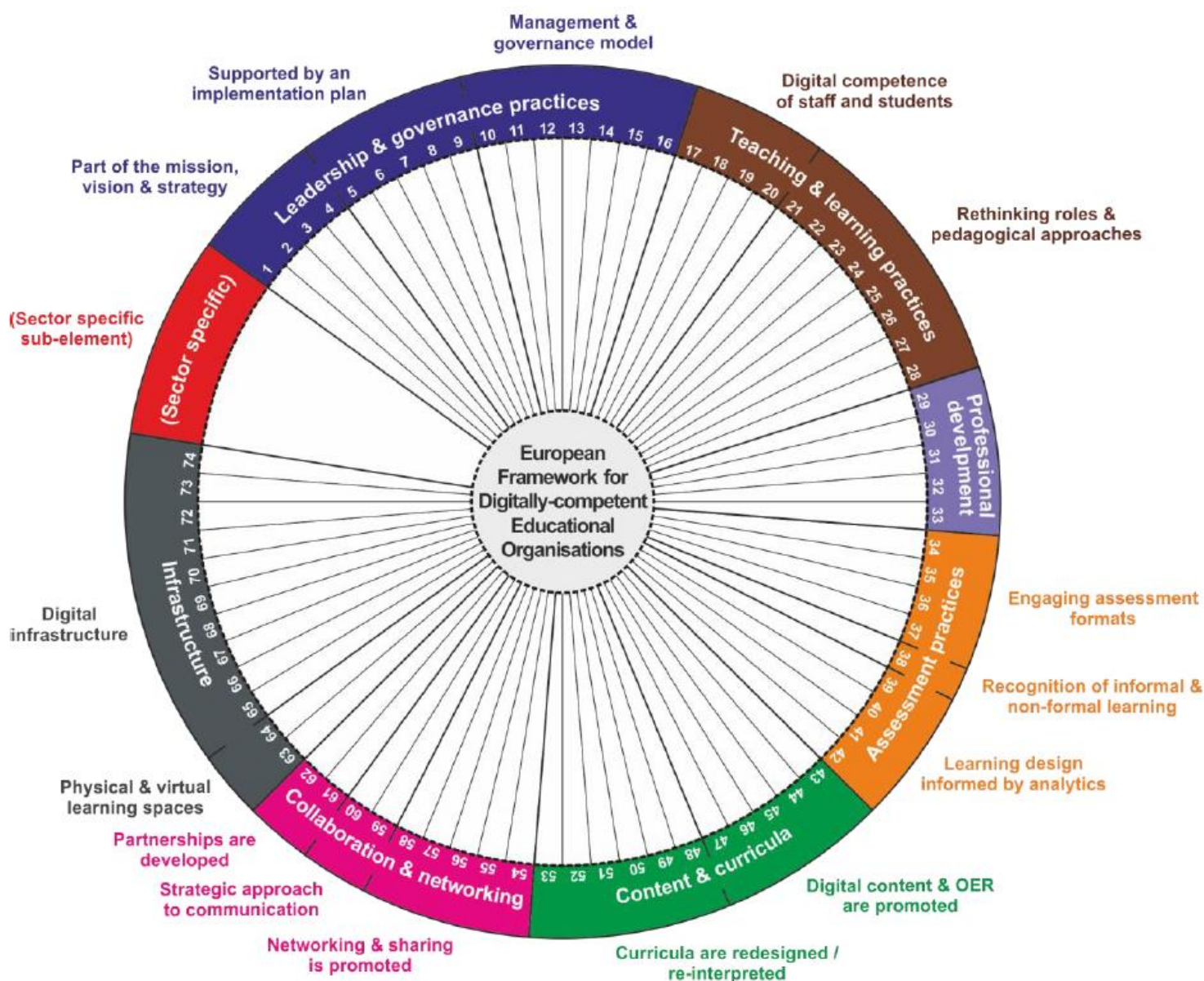
Το DigCompOrg απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς οργανισμούς, δηλαδή σε σχολεία πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για να προωθήσει τον αυτοστοχασμό σχετικά με την πρόδοό τους προς την ολοκληρωμένη ενσωμάτωση και την αποτελεσματική ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης (Kamrylis, Punie, & Devine, 2015). Αυτή η ενσωμάτωση και η αποτελεσματικότητα στη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών θα πρέπει να οδηγήσει σε εκπαιδευτική καινοτομία, η οποία συνεπάγεται μια διαδικασία σχεδιασμού αλλαγών σε 3 διαστάσεις:

Παιδαγωγική

Τεχνολογική

Οργανωτική

Το πλαίσιο DigCompOrg περιλαμβάνει επτά βασικά στοιχεία και δεκαπέντε υποστοιχεία που είναι κοινά για όλους τους τομείς της εκπαίδευσης. Υπάρχει επίσης περιθώριο για την προσθήκη στοιχείων και υποστοιχείων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς. Όλα τα στοιχεία είναι αλληλένδετα και αλληλοσχετιζόμενα και θα πρέπει να θεωρούνται μέρη του ίδιου συνόλου. Στην εικόνα που ακολουθεί παρουσιάζεται μια γραφική αναπαράσταση του πλαισίου (Σχήμα 2).

Σχήμα 2 - Ευρωπαϊκό πλαίσιο για ψηφιακά ικανούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς (DigCompOrg) Source: <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomporg/framework>

Βασικά στοιχεία του DigCompOrg

Παρατηρώντας το γράφημα, είναι δυνατόν να διαπιστώσουμε ότι εκτός από τα στοιχεία και τα υποστοιχεία, καθένα από αυτά διαθέτει ένα σύνολο περιγραφικών στοιχείων, δηλαδή 74 συνολικά, συν το στοιχείο που αφορά τον συγκεκριμένο τομέα. Στη συνέχεια γίνεται μια σύντομη σύνοψη των περιγραφικών στοιχείων.

Πρακτικές ηγεσίας και διακυβέρνησης

Αναφέρεται στον ρόλο της ηγεσίας των εκπαιδευτικών οργανισμών στην ενσωμάτωση και αποτελεσματική χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών σε επίπεδο οργανισμού όσον αφορά το διδακτικό/μαθησιακό στόχο και τις δραστηριότητές του. Εντός του οργανισμού, οι πρακτικές σχεδιασμού θα πρέπει να ακολουθούν μια στρατηγική και να περιλαμβάνουν τις ψηφιακές τεχνολογίες μάθησης, οι οποίες απαιτούν ένα δομημένο και κοινοποιημένο μακροπρόθεσμο εκπαιδευτικό όραμα. Έτσι, μέσω πρακτικών ηγεσίας και διακυβέρνησης, το όραμα αυτό θα διασφαλιστεί και θα διατυπωθεί σε βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα στρατηγικά σχέδια.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
<p>Η ενσωμάτωση της ψηφιακής μάθησης αποτελεί μέρος της συνολικής αποστολής, του οράματος και της στρατηγικής</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης επισημαίνονται με σαφήνεια 2. Τα οφέλη των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης κοινοποιούνται 3. Το στρατηγικό σχέδιο περιλαμβάνει την ψηφιακή μάθηση 4. Η ανοικτή εκπαίδευση αποτελεί πτυχή της δημόσιας δέσμευσης
<p>Η στρατηγική για την ψηφιακή μάθηση υποστηρίζεται από το σχέδιο εφαρμογής</p>	<ol style="list-style-type: none"> 5. Ο σχεδιασμός βασίζεται στους παράγοντες που ευνοούν την ανάπτυξη, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει τα εμπόδια. 6. Οι εσωτερικοί ενδιαφερόμενοι έχουν κάποιο βαθμό αυτονομίας. 7. Προσδιορίζονται ευκαιρίες, κίνητρα και ανταμοιβές για το προσωπικό. 8. Η ψηφιακή μάθηση ευθυγραμμίζεται με τις ευρύτερες προτεραιότητες. 9. Υπάρχουν διπλοί στόχοι εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων εκπαιδευτικών διατάξεων και προσφοράς νέων ευκαιριών.
<p>Υπάρχει ένα μοντέλο διαχείρισης και διακυβέρνησης</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10. Υπάρχει κοινή κατανόηση και δέσμευση για το σχέδιο εφαρμογής. 11. Η ευθύνη της διοίκησης έχει σαφώς ανατεθεί. 12. Οι πόροι ευθυγραμμίζονται με τους προϋπολογισμούς και τη στελέχωση. 13. Τα αποτελέσματα, η ποιότητα και ο αντίκτυπος του σχεδίου εφαρμογής επανεξετάζονται.

	<p>14. Αξιολογούνται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες ή πιλοτικές εφαρμογές.</p> <p>15. Αξιολογείται η κατάσταση της εφαρμογής.</p> <p>16. Η εποπτεία της πολιτικής και της κατεύθυνσης είναι εμφανής.</p>
--	--

Πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης

Για να μπορέσουν οι οργανισμοί να αξιοποιήσουν το δυναμικό των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης ως συντελεστών αποτελεσματικότερων μαθησιακών εμπειριών, πρέπει να υπάρξει εκσυγχρονισμός των πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο ευρύτερο οικοσύστημα γνώσης.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
<p>Η ψηφιακή επάρκεια προωθείται, συγκρίνεται και αξιολογείται.</p>	<p>17. Το προσωπικό και οι μαθητές είναι ψηφιακά ικανοί</p> <p>18. Η ασφάλεια, οι κίνδυνοι και η υπεύθυνη συμπεριφορά σε διαδικτυακά περιβάλλοντα είναι στο επίκεντρο.</p> <p>19. Η ψηφιακή επάρκεια του προσωπικού και των μαθητών συγκρίνεται</p> <p>20. Η ψηφιακή επάρκεια περιλαμβάνεται στην αξιολόγηση του προσωπικού</p>
<p>Πραγματοποιείται επανεξέταση των ρόλων και των παιδαγωγικών προσεγγίσεων</p>	<p>21. Το προσωπικό συμφωνεί στην αλλαγή</p> <p>22. Προβλέπονται νέοι ρόλοι για το προσωπικό</p> <p>23. Προβλέπονται νέοι ρόλοι για τους φοιτητές</p> <p>24. Επεκτείνονται οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις</p> <p>25. Αναπτύσσεται η εξατομικευμένη μάθηση</p> <p>26. Προωθείται η δημιουργικότητα</p> <p>27. Αναμένεται η συνεργασία και η ομαδική εργασία</p> <p>28. Αναπτύσσονται κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες</p>

Επαγγελματική ανάπτυξη

Η ικανότητα αυτή συνδέεται με τη συνεχή, ολοκληρωμένη και προσαρμοσμένη επαγγελματική ανάπτυξη (ΣΕΑ) του προσωπικού του εκπαιδευτικού οργανισμού. Αυτή η ευρεία ανάπτυξη θα επιτρέψει στους εκπαιδευτές να ενσωματώσουν νέους τρόπους διδασκαλίας και μάθησης, που χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες για την επίτευξη ευρύτερων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
-	<p>29. Είναι εμφανής η δέσμευση για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη (CPD)</p> <p>30. Παρέχεται επιμόρφωση για το προσωπικό σε όλα τα επίπεδα</p> <p>31. Η ΣΕΑ ευθυγραμμίζεται με τις ατομικές και οργανωτικές ανάγκες</p> <p>32. Είναι εμφανές ένα ευρύ φάσμα προσεγγίσεων ΣΕΑ</p> <p>33. Προωθούνται διαπιστευμένες/πιστοποιημένες ευκαιρίες ΣΕΑ</p>

Πρακτικές αξιολόγησης

Η ιδέα της ενσωμάτωσης αυτής της διάστασης στο DigCompOrg σχετίζεται με την ανάγκη αλλαγής του παραδείγματος αξιολόγησης στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς από μια παραδοσιακή θεώρηση σε ένα πιο ολοκληρωμένο ρεπερτόριο πρακτικών, μέσω της υποστήριξης των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης. Αυτή η συλλογή θα περιλαμβάνει περισσότερο μαθητοκεντρικές, ολοκληρωμένες, ουσιαστικές και εξατομικευμένες πρακτικές αξιολόγησης που θα βασίζονται στην ενσωμάτωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που αναπτύσσονται σε τυπικά, άτυπα και μη τυπικά πλαίσια.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
Οι μορφές αξιολόγησης είναι ελκυστικές και παρακινητικές	<p>34. Το πεδίο εφαρμογής της διαμορφωτικής αξιολόγησης επεκτείνεται</p> <p>35. Η συνολική αξιολόγηση διαφοροποιείται</p> <p>36. Προωθείται η αυτό-αξιολόγηση και η αξιολόγηση από ομοτίμους</p> <p>37. Ενθαρρύνεται και αναμένεται πλούσια, εξατομικευμένη και ουσιαστική ανατροφοδότηση</p>
Αναγνωρίζονται η άτυπη και η μη τυπική μάθηση	<p>38. Η προηγούμενη, η βιωματική και η ανοικτή μάθηση αναγνωρίζονται και πιστοποιούνται</p>
Ο μαθησιακός σχεδιασμός επικαιροποιείται από τα αναλυτικά στοιχεία	<p>39. Η ανάλυση της μάθησης λαμβάνει στρατηγική σημασία</p> <p>40. Υπάρχει κώδικας πρακτικής για την αναλυτική μάθησης</p> <p>41. Η μάθηση υποστηρίζεται μέσω της μαθησιακής ανάλυσης</p> <p>42. Η διαχείριση της ποιότητας και ο σχεδιασμός προγραμμάτων σπουδών/αναλυτικών προγραμμάτων υποστηρίζονται μέσω της μαθησιακής ανάλυσης</p>

Περιεχόμενο και προγράμματα σπουδών

Για τον εκσυγχρονισμό των πρακτικών διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης και τη βελτίωση του εύρους των μαθησιακών αποτελεσμάτων, τα προγράμματα σπουδών θα πρέπει να αναθεωρούνται και να επικαιροποιούνται τακτικά από τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς, αξιοποιώντας με τον

καλύτερο δυνατό τρόπο τις δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης και του ψηφιακού περιεχομένου.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
<p>Το ψηφιακό περιεχόμενο και οι ΑΕΠ προωθούνται και χρησιμοποιούνται ευρέως</p>	<p>43. Το προσωπικό και οι μαθητές είναι οι δημιουργοί του περιεχομένου 44. Τα αποθετήρια περιεχομένου χρησιμοποιούνται ευρέως και αποτελεσματικά 45. Η πνευματική ιδιοκτησία και τα πνευματικά δικαιώματα γίνονται σεβαστά 46. Τα ψηφιακά εργαλεία και περιεχόμενα αδειοδοτούνται όπως απαιτείται 47. Προωθούνται και χρησιμοποιούνται οι ανοικτοί εκπαιδευτικοί πόροι</p>
<p>Τα προγράμματα σπουδών επανασχεδιάζονται ή επανερμηνεύονται, ώστε να αντικατοπτρίζουν τις παιδαγωγικές δυνατότητες που παρέχουν οι ψηφιακές τεχνολογίες.</p>	<p>48. Η μάθηση με βάση τα γνωστικά αντικείμενα επαναπροσδιορίζεται για τη δημιουργία πιο ολοκληρωμένων προσεγγίσεων 49. Ο χρόνος και ο τρόπος της μάθησης επαναπροσδιορίζονται 50. Η διαδικτυακή παροχή είναι μια πραγματικότητα 51. Προωθείται η μάθηση σε αυθεντικά πλαίσια 52. Η παροχή ψηφιακής μάθησης είναι εμφανής σε όλους τους τομείς του προγράμματος σπουδών 53. Η ψηφιακή ικανότητα των μαθητών αναπτύσσεται σε όλο το πρόγραμμα σπουδών</p>

Συνεργασία και δικτύωση

Ο οργανισμός υποστηρίζει μια κουλτούρα συνεργασίας και επικοινωνίας και διαθέτει διαδικασίες και πολιτικές που επιτρέπουν στο προσωπικό και τους φοιτητές να συνεργάζονται με εσωτερικούς και εξωτερικούς φορείς, να μοιράζονται εμπειρίες και να μαθαίνουν αποτελεσματικά εντός και εκτός των ορίων του οργανισμού.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
Πρωθείται η δικτύωση, η ανταλλαγή και η συνεργασία	54. Η δικτυακή συνεργασία του προσωπικού για τη συγκέντρωση τεχνογνωσίας και την ανταλλαγή περιεχομένου είναι ο κανόνας 55. Οι προσπάθειες ανταλλαγής γνώσεων αναγνωρίζονται 56. Οι φοιτητές συμμετέχουν σε αποτελεσματική δικτύωση 57. Πρωθείται η συμμετοχή σε δραστηριότητες και εκδηλώσεις ανταλλαγής γνώσεων 58. Αναμένεται η εσωτερική συνεργασία και η ανταλλαγή γνώσεων Λαμβάνεται μια στρατηγική προσέγγιση στην επικοινωνία
Στρατηγική προσέγγιση της επικοινωνίας	59. Υπάρχει ρητή στρατηγική επικοινωνίας 60. Είναι εμφανής η δυναμική παρουσία στο διαδίκτυο Αναπτύσσονται εταιρικές σχέσεις
Αναπτύσσονται εταιρικές σχέσεις	61. Η δέσμευση για ανταλλαγή γνώσεων μέσω εταιρικών σχέσεων είναι εμφανής 62. Το προσωπικό και οι φοιτητές έχουν κίνητρο να συμμετέχουν ενεργά στις συμπράξεις

Υποδομή

Οι υποδομές ενός οργανισμού διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διευκόλυνση καινοτόμων πρακτικών και στην επέκταση των ορίων των χώρων μάθησης (φυσικών και εικονικών), με τρόπο που προωθεί το άνοιγμα και την ευελιξία («κάθε άτομο/ομάδα να μαθαίνει οπουδήποτε, οποτεδήποτε, με οποιαδήποτε συσκευή, με καθοδήγηση που παρέχεται από οποιονδήποτε»). Ένας οργανισμός με ένα σύγχρονο όραμα για την «υπέρβαση» των ψηφιακών πρακτικών μάθησης απαιτεί ένα ισχυρό σύνολο ψηφιακών υπηρεσιών, οι οποίες πρέπει να είναι αξιόπιστες, ασφαλείς και επεκτάσιμες.

ΥΠΟΣΤΟΙΧΕΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΙΣ
Οι φυσικοί και εικονικοί χώροι μάθησης είναι σχεδιασμένοι για ψηφιακή μάθηση	63. Οι φυσικοί χώροι μάθησης βελτιστοποιούν τις δυνατότητες της ψηφιακής μάθησης 64. Οι εικονικοί χώροι μάθησης βελτιστοποιούνται

<p>Σχεδιασμός και διαχείριση ψηφιακής υποδομής</p>	<p>65. Υπάρχει πολιτική αποδεκτής χρήσης 66. Παιδαγωγική και τεχνική εμπειρογνώμοσύνη κατευθύνει τις επενδύσεις στις ψηφιακές τεχνολογίες 67. Ένα φάσμα ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης υποστηρίζει τη μάθηση οποτεδήποτε/οπουδήποτε 68. Υποστηρίζονται προσεγγίσεις «Φέρτε τη δική σας συσκευή» (BYOD) 69. Αντιμετωπίζονται οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την ανισότητα και την ψηφιακή ένταξη 70. Η τεχνική υποστήριξη και η υποστήριξη των χρηστών είναι εμφανής 71. Οι υποστηρικτικές τεχνολογίες καλύπτουν ειδικές ανάγκες 72. Τα μέτρα για την προστασία της ιδιωτικής ζωής, της εμπιστευτικότητας και της ασφάλειας είναι καλά θεσπισμένα 73. Είναι εμφανής ο αποτελεσματικός σχεδιασμός των προμηθειών 74. Υπάρχει επιχειρησιακό σχέδιο για τη βασική ραχοκοκαλιά και τις υπηρεσίες ΤΠΕ</p>
---	--

Βασικές ψηφιακές ικανότητες των εκπαιδευτών ΕΕΚ

Το 2015, το Κοινό Κέντρο Ερευνών και οι ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δηλαδή οι ομάδες ψηφιακής και διαδικτυακής μάθησης (DOL) και ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων (DSC), ανέπτυξαν το πλαίσιο DigCompOrg ως μέρος της στρατηγικής ET 2020. Με βάση τα υφιστάμενα εθνικά και διεθνή πλαίσια, το DigCompOrg παρέχει ένα ολοκληρωμένο και γενικό πλαίσιο αναφοράς που αντικατοπτρίζει βασικές πτυχές της διαδικασίας συστηματικής ενσωμάτωσης της ψηφιακής μάθησης στους εκπαιδευτικούς οργανισμούς (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Εκπαίδευσης, 2018).

Όπως περιγράφηκε στο προηγούμενο υποκεφάλαιο, το DigCompOrg αποτελείται από στοιχεία, υποστοιχεία και τους αντίστοιχους περιγραφείς, οι οποίοι μπορούν να περιγραφούν και να χωριστούν σε «οργανωτικές αρμοδιότητες» (π.χ. πρακτικές ηγεσίας και διακυβέρνησης) ή «ατομικές αρμοδιότητες» (π.χ. πρακτικές διδασκαλίας και μάθησης). Επομένως, το πλαίσιο αυτό αποδεικνύει ότι, για να είναι ένας εκπαιδευτικός οργανισμός ψηφιακά ικανός, είναι απαραίτητο να υπάρχει πλήρης ισορροπία μεταξύ ισχυρής ηγεσίας και διακυβέρνησης και ικανού προσωπικού και εκπαιδευτικών φορέων ικανών να αναλάβουν προσωπική ευθύνη (Kamrylis, Punie, & Devine, 2015).

- Το DigCompOrg δεν προορίζεται να ασχοληθεί με συστήματα διοικητικών και διαχειριστικών πληροφοριών, αλλά να επικεντρωθεί στη διδασκαλία, τη μάθηση, την αξιολόγηση και άλλες δραστηριότητες υποστήριξης της μάθησης που διεξάγονται από εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Υπό αυτή την έννοια, πώς αυτό το πλαίσιο μας βοηθά να προσδιορίσουμε τις γνώσεις, τις βασικές ψηφιακές δεξιότητες & ικανότητες που είναι απαραίτητες για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του τομέα της ΕΕΚ;

1.

Ενθάρρυνση του αυτοστοχασμού και της αυτοαξιολόγησης εντός των εκπαιδευτικών οργανισμών καθώς βαθμιαία εμβαθύνουν την εμπλοκή τους με την ψηφιακή μάθηση και παιδαγωγική.

2.

Παροχή δυνατότητας στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να σχεδιάζουν, να υλοποιούν και να αξιολογούν προγράμματα, έργα και παρεμβάσεις πολιτικής για την ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Εξάλλου, για να συμπληρώσουν την οργανωτική προοπτική, οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί μπορούν να χρησιμοποιούν το DigCompOrg σε συνδυασμό με άλλα πλαίσια και εργαλεία, για παράδειγμα, το πλαίσιο DigComp (Ferrari, 2013) ή το πλαίσιο της UNESCO ICT Competence Framework for Teachers (UNESCO, 2011) για την ανάπτυξη των ψηφιακών ικανοτήτων του μεμονωμένου προσωπικού και των μαθητών.

Οι Εκπαιδευτικοί Οργανισμοί θα μπορούσαν επίσης να υιοθετήσουν το DigCompOrg για να στηρίξουν τους μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας στο εσωτερικό τους, για να αγκαλιάσουν την ψηφιακή μάθηση και τους ΑΕΠ στην ΕΕΚ, παρέχοντας πρότυπα και κριτήρια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου και της ποιότητας των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών.

Ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες

Το CEDEFOP (2024) περιγράφει την ψηφιακή επάρκεια ως ίδια με τον ψηφιακό γραμματισμό: η «ικανότητα χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφόρησης και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), με έμφαση σε βασικές δεξιότητες, όπως η χρήση των υπολογιστών για την ανάκτηση, την αξιολόγηση, την αποθήκευση, την παραγωγή, την παρουσίαση και την ανταλλαγή πληροφοριών, καθώς και για την επικοινωνία και τη συμμετοχή σε δίκτυα συνεργασίας μέσω του διαδικτύου». Από το 2006, η ψηφιακή ικανότητα είναι μία από τις οκτώ βασικές ικανότητες στην ΕΕ για τη δια βίου μάθηση.

Να καταστούν οι πάροχοι ΕΕΚ «ψηφιακά ικανοί»

Στο επίκεντρο της προσέγγισης του Ιδρύματος Εκπαίδευσης και Κατάρτισης βρίσκεται ο πάροχος ΕΕΚ, ο οποίος πρέπει να γίνει «ψηφιακά ικανός», ώστε να αναπτυχθεί πλήρως η απαραίτητη ψηφιακή ικανότητα για τα βασικά στοιχεία του συστήματος ΕΕΚ (προσέγγιση από κάτω προς τα πάνω). Αν και οι πάροχοι ΕΕΚ είναι κυρίως δημόσια και ιδιωτικά σχολεία και πάροχοι συνεχιζόμενης κατάρτισης, οι εταιρείες και οι ενδιαμέσοι οργανισμοί διαδραματίζουν επίσης αυξανόμενο ρόλο και θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Εστιάζοντας στους παρόχους ΕΕΚ, σε στενή συνεργασία με τα αρμόδια υπουργεία και τους φορείς που είναι αρμόδιοι για την ΕΕΚ και την ψηφιακή καινοτομία, το Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης πραγματοποιεί στρατηγική είσοδο στα βασικά στοιχεία, όπως η ηγεσία, η διδασκαλία, η διασφάλιση της ποιότητας

και οι μαθησιακές πρακτικές (Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, 2018) (πίνακας 2)

Προτεραιότητες ΙΕΚ	Στρατηγικές δράσεις ΙΕΚ	Εργαλεία
Να καταστούν οι πάροχοι ΕΕΚ ψηφιακά ικανοί	Υποστήριξη της ανάλυσης της ψηφιακής ετοιμότητας των παρόχων ΕΕΚ Υποστήριξη της ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων των παρόχων ΕΕΚ	<ul style="list-style-type: none"> • DigCompOrg • SELFIE (εργαλείο αυτοαναστοχασμού)

Πίνακας 2: Προτεραιότητες ΙΕΚ, στρατηγικές δράσεις και εργαλεία

Εφαρμογή του πλαισίου DigCompOrg

Για εκπαιδευτικούς οργανισμούς:

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί από εκπαιδευτικούς οργανισμούς (δηλ. οργανισμούς πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης), για να προωθήσει μια διαδικασία αυτοστοχασμού σχετικά με την πρόδοό τους προς την ολοκληρωμένη ενσωμάτωση και την αποτελεσματική ανάπτυξη ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης.

Για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους:

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για προώθηση ολοκληρωμένων πολιτικών για την αποτελεσματική υιοθέτηση των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης από τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως μέσο για τη δημιουργία ευαισθητοποίησης σχετικά με τη συστημική προσέγγιση που απαιτείται για την αποτελεσματική χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών μάθησης.

Ενότητα Ε: Ανάπτυξη στρατηγικής

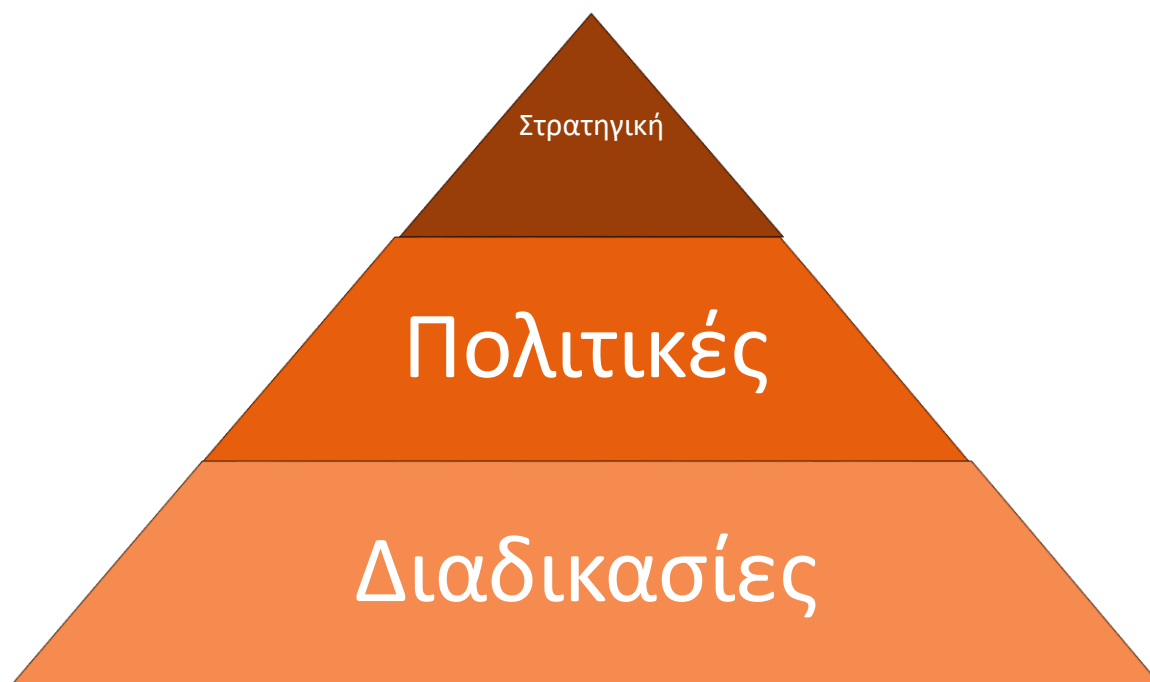
Dall-E prompt: ανάπτυξη στρατηγικής στο ύφος του Ρέμπραντ

Εισαγωγή στις στρατηγικές στον τομέα της ΕΕΚ

Λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών στον 21ο αιώνα, οι δεξιότητες του ανθρώπινου κεφαλαίου κατέστησαν κρίσιμες για τη συνεχή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Επιπλέον, η εξέλιξη των ψηφιακών ικανοτήτων των εργαζομένων κατέστη ζωτικής σημασίας για την κοινωνία και τους οργανισμούς, καθώς η τεχνολογική ανάπτυξη προχωρά. Ένας αποδεδειγμένος τρόπος αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων είναι η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ). Ωστόσο, ο τομέας της ΕΕΚ και της εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρώπη είναι κατακερματισμένος, ενώ απουσιάζουν ολοκληρωμένες στρατηγικές ή πολιτικές σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Ως εκ τούτου, οι οργανισμοί πρέπει να αναπτύξουν προσαρμοσμένα στρατηγικά σχέδια, για να ευθυγραμμίσουν τους στόχους και τις ανάγκες τους με την τεχνολογική πρόοδο και ανάπτυξη.

Τι είναι η στρατηγική;

Στρατηγική είναι το σχέδιο ανώτερου επιπέδου ενός οργανισμού ή ένα σύνολο διαδοχικών συνδυασμένων ενεργειών για την επίτευξη ενός μακροπρόθεσμου στόχου. Τέτοια σχέδια αντικατοπτρίζουν τους οργανωτικούς σκοπούς και στόχους. Τα αποτελέσματα της στρατηγικής μπορούν να εκτιμηθούν μόνο μακροπρόθεσμα και συχνά περιλαμβάνουν το όραμα και την αποστολή του οργανισμού. Οι στρατηγικές είναι επίσης στενά συνδεδεμένες με τις οργανωτικές πολιτικές και διαδικασίες (βλ. Σχήμα 3).

Σχήμα 3 - Πλαίσιο στρατηγικού σχεδίου

Πολιτικές αναφέρονται σε ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών, προτύπων, κανόνων και κανονισμών που σχεδιάζονται και εφαρμόζονται από έναν οργανισμό για την υποστήριξη της

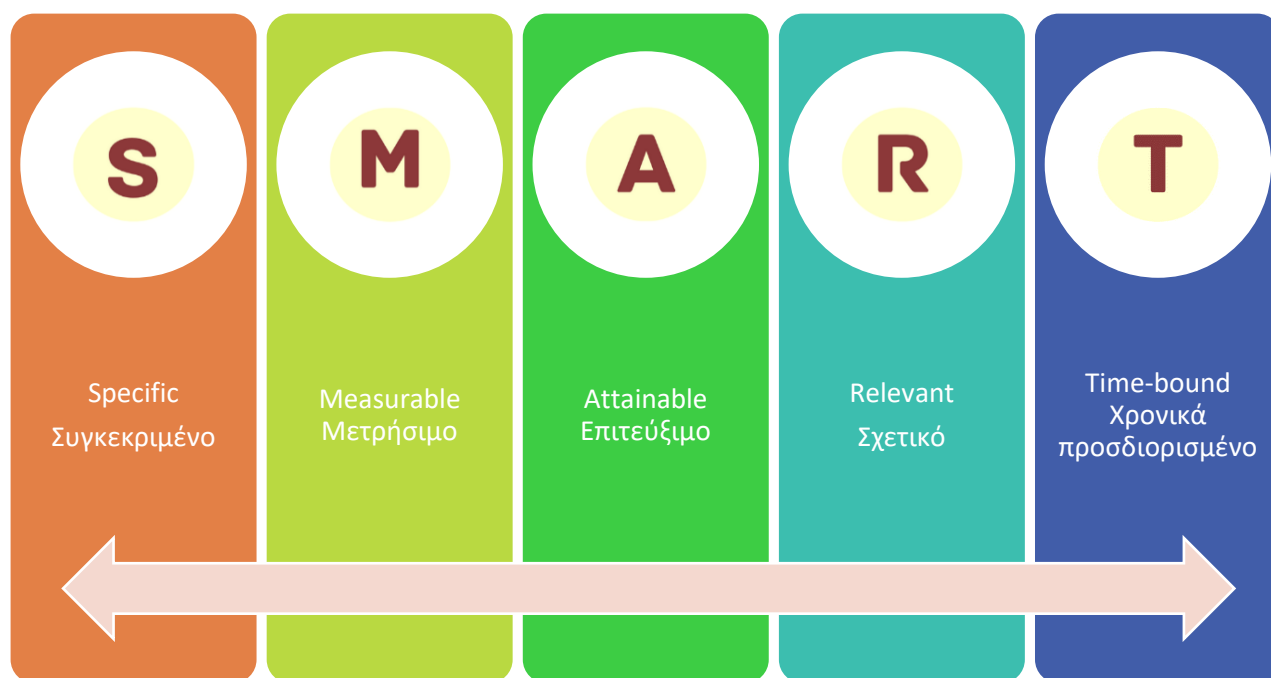
ορθολογικής λήψης αποφάσεων για την εκτέλεση της στρατηγικής, με απώτερο στόχο τη διευκόλυνση και την υποστήριξη της επίτευξης των στόχων της στρατηγικής. Οι πολιτικές απαντούν στο ερώτημα «Πώς θα επιτευχθούν το όραμα και οι στόχοι σας;»

Διαδικασίες αναφέρονται στις καθημερινές ενέργειες και δραστηριότητες που υλοποιούν τις πολιτικές. Με άλλα λόγια, οι διαδικασίες αναφέρονται στους τρόπους με τους οποίους ο οργανισμός επιτυγχάνει τους προκαθορισμένους στόχους – «Τι κάνετε για να υλοποιήσετε τις πολιτικές». Οι διαδικασίες περιλαμβάνουν εκπαίδευση και εργαλεία, μέσα και συσκευές, καθώς και συγκεκριμένα βήματα που πρέπει να γίνουν.

Καθορισμός των στόχων

Κάθε στρατηγική επιδιώκει την επίτευξη προκαθορισμένων στόχων (κάτι που πρέπει να επιτευχθεί και ορίζει την επιτυχία). Το πρώτο βήμα περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των επιθυμητών στόχων και αποτελεσμάτων. Αυτοί θα μπορούσαν να είναι συγκεκριμένοι ποσοτικοί στόχοι (π.χ., συμμετοχή εκπαιδευομένων ΕΕΚ και ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση, ενδιαφερόμενοι φορείς) και ποιοτικοί στόχοι (π.χ., η προοπτική επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευομένων μετά από ένα μάθημα) που θα θέλατε να επιτύχετε εντός της επόμενης περιόδου. Το χρονικό πλαίσιο για τον στρατηγικό σχεδιασμό είναι συχνά 3-5 έτη (μακροπρόθεσμο), πλαισιωμένο από ένα βραχυπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο. Λάβετε υπόψη σας ότι μια στρατηγική πρέπει να αναθεωρείται τακτικά, να αξιολογείται και να βελτιώνεται, αν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Επίσης, ο καθορισμός βραχυπρόθεσμων στόχων για την επίτευξη μεγαλύτερων στρατηγικών στόχων είναι σημαντικός. Η ανάλυση μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής σε πρακτικούς στόχους είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση του μοντέλου S.M.A.R.T. (βλ. Εικόνα 1).

Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση του μοντέλου S.M.A.R.T. [εδώ](#).

Εικόνα 1 - Το μοντέλο S.M.A.R.T.

Επιπλέον, οι οργανισμοί που στοχεύουν στην ανάπτυξη μιας στρατηγικής πρέπει να εξετάζουν τις εθνικές στρατηγικές και προτεραιότητες της χώρας που έχουν καθιερωθεί. Επίσης, πρέπει να σκεφτούν πώς θα συμβάλουν σε αυτές τις προτεραιότητες και να ζητήσουν υποστήριξη. Οι κυβερνητικοί οργανισμοί μπορούν να παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες, όπως δεδομένα στον τομέα, χρηματοδότηση ή καθοδήγηση σχετικά με το εθνικό πλαίσιο προσόντων. Αυτό θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων ΕΕΚ και ο οργανισμός σας θα κερδίσει την εμπιστοσύνη και την αναγνώριση των εθνικών αρχών και του κοινού. Επιπλέον, το να γνωρίζετε την κατάσταση και τις μελλοντικές φιλοδοξίες της χώρας σας μπορεί να σας βοηθήσει να λάβετε καλύτερες αποφάσεις για το μέλλον.

Ένα άλλο πράγμα που πρέπει να έχετε κατά νου είναι ο εντοπισμός των κενών με τη διερεύνηση των εθνικών ερευνητικών δεδομένων, των εθνικών προκλήσεων και των κατευθυντήριων γραμμών. Μετά από αυτό, διευκρινίστε πώς η ανάπτυξη μιας συγκεκριμένης οργανωτικής στρατηγικής θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προαναφερθέντων εθνικών προβλημάτων/προκλήσεων/ερωτημάτων, είτε σε οργανωτικό είτε σε κοινωνικό επίπεδο.

Επιπλέον, παρά την κοινωνική συνεισφορά και τον αντίκτυπο που πρόκειται να έχει ένας οργανισμός, ο ανταγωνισμός αποτελεί πάντα μια πρόκληση που πρέπει να λαμβάνετε υπόψη. Η απόκτηση πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο άλλοι οργανισμοί αντιμετωπίζουν συναφή ζητήματα σχετικά με την ΕΕΚ μπορεί να είναι πολύ χρήσιμη, καθώς η διαδικασία αυτή μπορεί να σας δώσει καλύτερες γνώσεις σχετικά με:

- Τις προσδοκίες της ΕΕΚ και των ενήλικων εκπαιδευομένων
- Επιτυχημένα ή αποτυχημένα παραδείγματα
- Δυνατά και αδύνατα σημεία του οργανισμού σας
- Υφιστάμενα προγράμματα και στρατηγικές

Ανάπτυξη της στρατηγικής

Καθορισμός των ομάδων-στόχων

Οι εκπαιδευτές και τα ιδρύματα ΕΕΚ είναι υπεύθυνα για τη διαμόρφωση του μέλλοντος της κοινωνίας και της οικονομίας, αναπτύσσοντας τον πολυτιμότερο πόρο της: το ανθρώπινο κεφάλαιο.

Η εκπαίδευση είναι μια συνεχής διαδικασία που δεν τελειώνει ποτέ. Οι εκπαιδευτές ΕΕΚ είναι πρεσβευτές αυτής της ιδέας και προσπαθούν να διατηρήσουν ζωντανή τη φλόγα της μάθησης. Ωστόσο, πολλοί ενήλικες εξακολουθούν να μην είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης και κατάρτισης και αυτό για έναν καλό λόγο.

Μεταξύ των ευθυνών κάθε παρόχου ΕΕΚ είναι να ενημερώνει το κοινό για τη σημασία της μάθησης και τη διαθεσιμότητα των προγραμμάτων, να παρέχει ποιοτική και συναφή εκπαίδευση, να αναπτύσσει συγκεκριμένες δεξιότητες και ικανότητες για τους εκπαιδευόμενους, να αξιολογεί τους εκπαιδευόμενους και να παρέχει υποστήριξη, καθώς και να εξηγεί στους εκπαιδευόμενους πώς οι

δεξιότητες θα τους βοηθήσουν στα πραγματικά τους καθήκοντα. Ένα πράγμα που πρέπει να έχουν κατά νου οι εκπαιδευτές ΕΕΚ είναι ότι οι περισσότεροι εκπαιδευόμενοι δεν φέρουν μαζί τους θετικές εμπειρίες από προηγούμενη μάθηση. Δεν είναι πιθανό να δουν τους εαυτούς τους να διαπρέπουν σε μια αίθουσα διδασκαλίας. Προηγουμένως αισθάνονταν κατώτεροι, απογοητευμένοι ή ανίκανοι να προσπαθήσουν ακαδημαϊκά.

Ανάλυση αγοράς/αναγκών

Αφού ολοκληρώσετε τον πρώτο στρατηγικό στόχο που είναι να καταλήξετε σε μια τάξη που αποτελείται από συνειδητοποιημένους μαθητές έτοιμους να συμμετάσχουν και να επωφεληθούν από την εκπαίδευση που πρόκειται να παρασχεθεί, ο επόμενος στόχος είναι να λάβετε υπόψη τις ανάγκες τους και να προσδιορίσετε ποιες είναι οι πραγματικές απαιτήσεις τους από τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Πώς μπορείτε να προσεγγίσετε τους εκπαιδευόμενους της ΕΕΚ, για να λάβετε αυτές τις πληροφορίες; Να έχετε πάντα υπόψη σας ότι ειδικά οι ενήλικες με χαμηλή ειδίκευση ενδέχεται να μην είναι εξοικειωμένοι με τα σύγχρονα μέσα συλλογής δεδομένων (π.χ. ηλεκτρονικά ερωτηματολόγια) λόγω της έλλειψης βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων. Πρέπει να μπειτε στην πραγματικότητά τους και να σκεφτείτε δημιουργικά. Για παράδειγμα, η έρευνα PIAAC (Program for the International Assessment of Adult Competences) που διεξάγεται από τον ΟΟΣΑ, χρησιμοποιεί έναν συνδυασμό έντυπης και ηλεκτρονικής έκδοσης της αξιολόγησης. Μπορείτε πάντα να χρησιμοποιήσετε τα αποτελέσματα άλλων εθνικών σχετικών ερευνών (π.χ. AES, PIAAC, GRALE κ.λπ.). Ωστόσο, σε αυτό το σημείο, μπορεί να θέλετε να αποκτήσετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις συγκεκριμένες ομάδες-στόχους σας.

Χρήσιμες ερωτήσεις

- Έχουν οι μαθητές ηλεκτρονική συσκευή; Μπορούν να τη χρησιμοποιήσουν για να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο;
- Πώς μπορείτε να παραδώσετε ένα ερωτηματολόγιο σε χαρτί;
- Μπορείτε να προσεγγίσετε έναν οργανισμό ή μια ένωση που συνεργάζεται μαζί τους;
- Μπορείτε να αναθέσετε την εργασία αυτή σε έναν εξωτερικό συνεργάτη;
- Είναι οι τηλεφωνικές έρευνες πιο αποτελεσματικές σε αυτή την περίπτωση;

Παραδείγματα διαγνωστικών εργαλείων συλλογής ποσοτικών δεδομένων

- Ερωτηματολόγιο δια ζώσης

- Διαδικτυακή έρευνα
- Τηλέφωνο
- Ταχυδρομείο

Συλλογή ποιοτικών δεδομένων

- Συνεντεύξεις δια ζώσης
- Διαδικτυακά φόρουμ και κοινότητες
- Ομάδες εστίασης

Σωστό περιεχόμενο ερωτήσεων:

- Το περιεχόμενο πρέπει να επικεντρώνεται ειδικά στο θέμα της επαγγελματικής κατάρτισης. Για παράδειγμα, εάν η κατάρτιση ΕΕΚ επικεντρώνεται στη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας, θα μπορούσατε να εσιτιάστε στις υπάρχουσες γνώσεις τους, στον σκοπό για τον οποίο θέλουν να μάθουν αγγλικά, στο υπόβαθρο και τα προσόντα τους, στη μελλοντική χρήση των δεξιοτήτων που στοχεύουν να μάθουν, καθώς και στο εάν έχουν παρακολουθήσει προηγούμενα μαθήματα εκμάθησης ΕΕΚ ή εκπαίδευσης.
- Ορισμένοι εκπαιδευόμενοι μπορεί να θέλουν να μάθουν νέες δεξιότητες για προσωπικούς λόγους (π.χ. για να αυξήσουν το επίπεδο επικοινωνίας τους και να γίνουν πιο ικανοί). Παρ' όλα αυτά, αν θέλουν να μάθουν νέες δεξιότητες, προκειμένου να διαπρέψουν στη δουλειά τους, θα ήταν χρήσιμο να γνωρίζουν κάποιες περισσότερες λεπτομέρειες για τη δουλειά τους, τον οργανισμό στον οποίο εργάζονται και τις αρμοδιότητές τους στην εργασία. Αυτές οι πληροφορίες θα μας βοηθούσαν να τους δώσουμε αυτό που αναζητούν. Μερικά παραδείγματα τέτοιων ερωτήσεων θα ήταν τα εξής:
 - Υπάρχουν συγκεκριμένες πτυχές της αγγλικής γλώσσας που σας δυσκολεύουν;
 - Πού εργάζεστε;
 - Ποιος είναι ο τίτλος εργασίας σας;
 - Ποιες είναι οι κύριες αρμοδιότητές σας;
 - Τι σας αρέσει να κάνετε στον ελεύθερο χρόνο σας;
 - Τι θέλετε να επιτύχετε από τα μαθήματα αγγλικής γλώσσας;
 - Πόσο καιρό σκοπεύετε να εργάζεστε σε αυτή την εταιρεία;
 - Πότε θέλετε να συνταξιοδοτηθείτε;
 - Πήγατε στο πανεπιστήμιο, πριν αρχίσετε να εργάζεστε; Τι σπουδάσατε και γιατί;
 - Πού θέλετε να βρísκεστε σε 5 χρόνια;
 - Ποιες δραστηριότητες σας αρέσουν και ποιες δεν σας αρέσουν στην εργασία σας;

- Προτιμήσεις στη μάθηση (π.χ. ατομική εργασία, εργασία σε ζεύγη, εργασία σε ομάδες, εργασία σε ολόκληρη την τάξη)
- Η διερεύνηση των ικανοτήτων των μαθητών θα σας παράσχει κάποιες πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τις ικανότητές τους (π.χ. Πόσο συχνά δυσκολεύεστε με καθεμία από τις ακόλουθες δεξιότητες)
- Εμπειρία στον κλάδο και προηγούμενα καθήκοντα στην εργασία
- Ποια είναι τα εμπόδια στην επαγγελματική τους ανάπτυξη (π.χ., σύγκρουση με το πρόγραμμα εργασίας, έλλειψη κατάλληλων ευκαιριών που να ταιριάζουν στις μαθησιακές μου ανάγκες, οικογενειακές ευθύνες και επαγγελματικές υποχρεώσεις, εμπόδια που σχετίζονται με τα χρήματα, έλλειψη υποστήριξης από τον εργοδότη/το ίδρυμα, έλλειψη χρόνου ή/και χώρου για να συνεργαστώ με συναδέλφους)
- Διερεύνηση των προσδοκιών των εκπαιδευομένων για την εκμάθηση συγκεκριμένων δεξιοτήτων και ικανοτήτων (π.χ., Ποιες δεξιότητες και ικανότητες ενδιαφέρεστε να μάθετε)

Ψηφιακές ανάγκες/απαιτήσεις/στόχοι του οργανισμού

Υπάρχει ένας τόνος επιχειρηματικής τεχνολογίας που διατίθεται στην αγορά. Για παράδειγμα, τα συστήματα ERP, το HCM, το CRM, τα εργαλεία διαχείρισης της εφοδιαστικής αλυσίδας, η ρομποτική, η τεχνητή νοημοσύνη και το διαδίκτυο των πραγμάτων αποτελούν εξαιρετικές επιλογές για πολλούς οργανισμούς. Ωστόσο, κάθε οργανισμός πρέπει να παραμείνει επικεντρωμένος στις λύσεις που θα επιτρέψουν καλύτερα τους στρατηγικούς του στόχους.

Η εστίαση στις σωστές λύσεις είναι εξαιρετικά σημαντική για έναν οργανισμό, ώστε να μπορέσει να εφαρμόσει μελλοντικές οργανωτικές στρατηγικές και να επενδύσει στα σωστά εργαλεία, ικανότητες και δεξιότητες που θα ενισχύσουν τις επιχειρηματικές στρατηγικές του και, συνεπώς, θα αυξήσουν τα κέρδη και το αποτέλεσμα των υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα, μια σημαντική πρόκληση όσον αφορά τον ψηφιακό μετασχηματισμό είναι ότι οι οργανισμοί εξαρτώνται σε

μεγάλο βαθμό από τρίτους. Εξαρτώνται υπερβολικά από τους προμηθευτές λογισμικού και τους ενοποιητές συστημάτων, για να κάνουν τα έργα ή τα προϊόντα τους επιτυχή. Ένα εναλλακτικό κλειδί εδώ είναι να χρησιμοποιηθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο του οργανισμού και να δημιουργηθούν εσωτερικές ικανότητες, να προσληφθούν άνθρωποι των οποίων οι δεξιότητες είναι ευθυγραμμισμένες με τις ψηφιακές στρατηγικές και τις ανάγκες του νέου οργανισμού, ώστε να αυξηθεί η αυτάρκεια

Αυτό έχει δύο οφέλη για τους εργαζόμενους. Πρώτον, οι εργαζόμενοι θα ενισχύσουν τις γνώσεις τους σε ευθυγράμμιση με τις εσωτερικές ικανότητες του οργανισμού για τον οποίο εργάζονται. Δεύτερον, θα είναι δικαιολογημένοι αν ζητήσουν αύξηση, καθώς

θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τις δεξιότητές τους, για να χειριστούν πρόσθετες αρμοδιότητες. Ωστόσο, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι αυτό δεν μπορεί να συμβεί από τη μια μέρα στην άλλη. Επίσης, για να αυξήσετε τις δυνατότητες επίτευξης ενός τέτοιου στόχου, εσείς ως εκπαιδευτής ΕΕΚ πρέπει να γνωρίζετε τους οργανισμούς των εκπαιδευομένων σας, τις ψηφιακές ανάγκες, τις απαιτήσεις και τους στόχους τους.

Διαχείριση αλλαγών

Η διαχείριση αλλαγών είναι η διαδικασία σχεδιασμού, επικοινωνίας και υλοποίησης αλλαγών σε έναν οργανισμό. Είναι μια δομημένη προσέγγιση για τη μετάβαση ατόμων, ομάδων και οργανισμών από μια τρέχουσα κατάσταση σε μια επιθυμητή μελλοντική κατάσταση. Η αποτελεσματική διαχείριση της αλλαγής απαιτεί ισχυρή ηγεσία, σαφή επικοινωνία και ένα καλά σχεδιασμένο πλάνο. Επιπλέον, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη η ανθρώπινη πτυχή της

αλλαγής, η οποία περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ανησυχιών και της αντίστασης των ανθρώπων που θα επηρεαστούν από την αλλαγή.

Η διαχείριση της αλλαγής είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία κάθε πρωτοβουλίας ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς βοηθά τους οργανισμούς να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και τις αβεβαιότητες της αλλαγής και να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Η διαδικασία διαχείρισης αλλαγών περιλαμβάνει συνήθως τα ακόλουθα βήματα:

Αξιολόγηση της ανάγκης για αλλαγή: Αυτό είναι το πρώτο βήμα στη διαδικασία διαχείρισης της αλλαγής. Περιλαμβάνει τον εντοπισμό του προβλήματος ή της ευκαιρίας που απαιτεί μια αλλαγή. Το βήμα αυτό είναι κρίσιμο, για να διασφαλιστεί ότι η αλλαγή αντιμετωπίζει το σωστό ζήτημα και ότι είναι η καλύτερη διαθέσιμη λύση. Κατά τη φάση της αξιολόγησης, οι οργανισμοί θα πρέπει:

- Να προσδιορίσουν το πρόβλημα ή την ευκαιρία που απαιτεί αλλαγή. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της διεξαγωγής έρευνας, της ανάλυσης δεδομένων και της συλλογής ανατροφοδότησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- Να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο του προβλήματος ή της ευκαιρίας στον οργανισμό. Αυτό περιλαμβάνει την αξιολόγηση του κόστους της μη αλλαγής, των πιθανών οφελών της αλλαγής και του αντίκτυπου στους σκοπούς και τους στόχους του οργανισμού.
- Να προσδιορίσουν πιθανές λύσεις για το πρόβλημα ή την ευκαιρία. Αυτό περιλαμβάνει την αξιολόγηση της σκοπιμότητας, του κόστους και των οφελών κάθε πιθανής λύσης.
- Να επιλέξουν την καλύτερη λύση και να αναπτύξουν ένα πλάνο για την υλοποίηση της αλλαγής. Αυτό περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των συγκεκριμένων βημάτων και των πόρων που απαιτούνται για την υλοποίησή της.

Ενημέρωση για την αλλαγή: Το επόμενο και εξίσου σημαντικό βήμα στη διαδικασία διαχείρισης της αλλαγής είναι η αποτελεσματική επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και όσους αναμένεται να επηρεαστούν από αυτήν. Κατά τη φάση της επικοινωνίας, οι οργανισμοί θα πρέπει:

- Να επικοινωνούν με σαφήνεια το σχέδιο και τους λόγους της αλλαγής σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτό μπορεί να γίνει με διάφορες μεθόδους, όπως συναντήσεις, μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και παρουσιάσεις.
- Να αντιμετωπίζουν τυχόν ανησυχίες ή αντιρρήσεις που μπορεί να έχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την αλλαγή. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία υποστήριξης για την αλλαγή και στη μείωση της αντίστασης.
- Να εμπλέξουν τα ενδιαφερόμενα μέρη στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της αλλαγής. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της αποδοχής και της ιδιοκτησίας της αλλαγής.
- Να παρέχουν τακτική ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο της αλλαγής. Αυτό μπορεί να συμβάλει στη συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε όλη τη διαδικασία.
- Να δημιουργήσουν ένα σχέδιο επικοινωνίας που περιγράφει τα βασικά μηνύματα και το κοινό για κάθε μήνυμα, καθώς και το χρονοδιάγραμμα και τα κανάλια επικοινωνίας.

Η αποτελεσματική επικοινωνία είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση αποδοχής και υποστήριξης της αλλαγής και συμβάλλει στην ενημέρωση και συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Αυτό μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχίας και να διασφαλίσει ότι η αλλαγή ανταποκρίνεται στους επιδιωκόμενους σκοπούς και στόχους.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση της αλλαγής: Παρακολούθηση της προόδου και αξιολόγηση του αντίκτυπου της αλλαγής.

Διατήρηση της αλλαγής: Διασφάλιση της ενσωμάτωσης της αλλαγής στην κουλτούρα και τις διαδικασίες του οργανισμού.

Η αποτελεσματική διαχείριση της αλλαγής απαιτεί ισχυρή ηγεσία, σαφή επικοινωνία και ένα καλά σχεδιασμένο πλάνο. Επιπλέον, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη η ανθρώπινη πτυχή της αλλαγής, η οποία περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ανησυχιών και της αντίστασης των ανθρώπων που θα επηρεαστούν από την αλλαγή.

Η διαχείριση της αλλαγής είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία κάθε πρωτοβουλίας ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς βοηθά τους οργανισμούς να περιηγηθούν στις προκλήσεις και τις αβεβαιότητες της αλλαγής και να επιτύχουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Οι οργανισμοί μπορούν να συνδυάσουν τα εργαλεία σχεδιαστικής σκέψης και να τα χρησιμοποιήσουν για την ενημέρωση και την καθοδήγηση της ανάπτυξης της στρατηγικής. Μπορούν επίσης να αποδειχθούν αποτελεσματικά στο να βοηθήσουν τους οργανισμούς να πλοηγηθούν και να εφαρμόσουν τις αλλαγές με τρόπο που να επικεντρώνεται στον χρήστη και να είναι αποτελεσματικός.

Οι οργανισμοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν ισχυρά εργαλεία, όπως η χαρτογράφηση της ενσυναίσθησης. Η χαρτογράφηση της ενσυναίσθησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον εντοπισμό των βασικών ενδιαφερομένων μερών, των αναγκών, των επιθυμιών και των αδύνατων σημείων, καθώς και των συναισθημάτων, των σκέψεων και των συμπεριφορών τους που σχετίζονται με την αλλαγή. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση πιθανών αντιστάσεων και για τη δημιουργία μιας αίσθησης κοινής ιδιοκτησίας της αλλαγής. Μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο στη διαχείριση της αλλαγής, καθώς βοηθά τους οργανισμούς να κατανοήσουν την ανθρώπινη προοπτική και τα συναισθήματα των ενδιαφερομένων μερών και να αναπτύξουν στρατηγικές που να αντιμετωπίζουν τις ανησυχίες και τις ανάγκες τους.

Ένα άλλο χρήσιμο εργαλείο είναι η δημιουργία πρωτοτύπων και η δοκιμή. Με τη δημιουργία και τη δοκιμή πρωτοτύπων πιθανών λύσεων, οι οργανισμοί μπορούν να επικυρώσουν τα σχέδιά τους, να εντοπίσουν πιθανά ζητήματα και να λάβουν ανατροφοδότηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη, πριν από την πλήρη εφαρμογή των αλλαγών. Αυτό μπορεί να διασφαλίσει ότι οι αλλαγές είναι σχετικές και αποτελεσματικές και ότι ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προτιμήσεις του κοινού-στόχου. Για παράδειγμα, εάν ένας οργανισμός σχεδιάζει να εισαγάγει μια νέα διαδικασία εργασίας, μπορεί να δημιουργήσει ένα πρωτότυπο της νέας διαδικασίας και να το δοκιμάσει με μια μικρή ομάδα εργαζομένων. Αυτό μπορεί να βοηθήσει τον οργανισμό να εντοπίσει τυχόν πιθανά ζητήματα ή προκλήσεις με τη νέα διαδικασία, όπως η έλλειψη σαφήνειας στις οδηγίες ή η δυσκολία στην ολοκλήρωση των εργασιών στο πλαίσιο της νέας διαδικασίας. Με τη συλλογή αυτής της

ανατροφοδότησης και την πραγματοποίηση προσαρμογών στη διαδικασία πριν από την πλήρη εφαρμογή της, ο οργανισμός μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχούς υιοθέτησης της νέας διαδικασίας.

Η δημιουργία πρωτοτύπων και οι δοκιμές μπορούν επίσης να βοηθήσουν τους οργανισμούς να εντοπίσουν και να μετριάσουν την πιθανή αντίσταση στην αλλαγή, επιτρέποντας στα ενδιαφερόμενα μέρη να βιώσουν τις αλλαγές και να παρέχουν ανατροφοδότηση σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην αύξηση της αποδοχής των αλλαγών από τα ενδιαφερόμενα μέρη και τελικά να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχίας.

Το επόμενο βήμα και επίσης ένα δημοφιλές εργαλείο και διαδικασία είναι η επανάληψη. Η επανάληψη είναι μια σημαντική πτυχή της διαχείρισης αλλαγών, καθώς επιτρέπει στους οργανισμούς να βελτιώνουν συνεχώς τα σχέδιά τους με βάση την ανατροφοδότηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Με την επανάληψη των σχεδίων διαχείρισης αλλαγών, οι οργανισμοί μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι αλλαγές είναι σχετικές και αποτελεσματικές και ότι ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις προτιμήσεις του κοινού-στόχου.

Η επανάληψη περιλαμβάνει μια διαδικασία σχεδιασμού, εφαρμογής, αξιολόγησης και αναθεώρησης του σχεδίου διαχείρισης αλλαγών. Με την επανεξέταση της προόδου και της ανατροφοδότησης, οι οργανισμοί μπορούν να εντοπίσουν τομείς προς βελτίωση και να προσαρμόσουν το σχέδιο. Αυτό μπορεί να διασφαλίσει ότι οι αλλαγές είναι ευθυγραμμισμένες με τους στόχους του οργανισμού και ότι ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις ανησυχίες των ενδιαφερομένων μερών.

Για παράδειγμα, εάν ένας οργανισμός εισάγει ένα νέο σύστημα διαχείρισης επιδόσεων, μπορεί να επαναλάβει το σχέδιο, δοκιμάζοντάς το με μια μικρή ομάδα εργαζομένων, να συγκεντρώσει σχόλια και να προσαρμόσει το σύστημα με βάση τα σχόλιά τους πριν το επεκτείνει σε ολόκληρο τον οργανισμό. Επιπλέον, οι οργανισμοί μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσουν την τεχνική σχεδιαστικής σκέψης που ονομάζεται Storyboarding, η οποία βοηθά στην οργάνωση και την επικοινωνία ιδεών με τη δημιουργία μιας οπτικής αναπαράστασης μιας ιστορίας ή μιας διαδικασίας. Στο πλαίσιο της διαχείρισης της αλλαγής, οι οργανισμοί μπορούν να χρησιμοποιήσουν το storyboarding, για να δημιουργήσουν οπτικές αναπαραστάσεις της διαδικασίας αλλαγής και να διερευνήσουν διαφορετικά σενάρια και πιθανές λύσεις.

Για παράδειγμα, ένας οργανισμός μπορεί να δημιουργήσει ένα storyboard, για να οπτικοποιήσει τα διάφορα βήματα μιας διαδικασίας διαχείρισης αλλαγών, όπως η επικοινωνία της αλλαγής, η εκπαίδευση των εργαζομένων και η παρακολούθηση της προόδου. Με την οπτικοποίηση της διαδικασίας, οι οργανισμοί μπορούν να εντοπίσουν πιθανές προκλήσεις και ευκαιρίες, όπως η ανάγκη για πρόσθετους πόρους ή η ανάγκη να αντιμετωπιστούν συγκεκριμένες ανησυχίες ορισμένων ενδιαφερομένων μερών.

Επιπλέον, το storyboarding μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία οπτικής αναπαράστασης του προβλήματος, της αλλαγής, των στόχων και του σχεδίου για την επίτευξή τους. Με τον τρόπο αυτό, η διαδικασία γίνεται πιο προσιτή και κατανοητή για τα ενδιαφερόμενα μέρη, γεγονός που μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες αποδοχής.

Χαρτογράφηση των ενδιαφερομένων μερών

Υπουργεία/κυβερνητικοί φορείς/τοπικές αρχές: Σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, οι εθνικές αρμοδιότητες και πρωτοβουλίες στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων είναι συχνά καταναμημένες μεταξύ διαφόρων δημόσιων φορέων. Προσπαθήστε να εντοπίσετε αυτούς τους φορείς στη χώρα σας και πώς μπορούν να βοηθήσουν τον οργανισμό σας.

Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: Τα πανεπιστήμια θεωρούνται πηγές γνώσης. Παρά τις γνώσεις που μπορούν να προσφέρουν σχετικά με τον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων γενικά, μπορεί να δεχτούν ένα διαφορετικό είδος συνεργασίας. Τα ερευνητικά κέντρα και οι φοιτητικές ενώσεις είναι επίσης πιθανοί ενδιαφερόμενοι.

Επιχειρήσεις: Οι επιχειρήσεις είναι συνήθως ο επιθυμητός προορισμός των ενηλίκων εκπαιδευομένων και μπορούν να σας δώσουν ζωτικές πληροφορίες σχετικά με τις πραγματικές απαιτήσεις και ανάγκες της αγοράς εργασίας. Δεν μπορείτε να τις αποκλείσετε από το δίκτυό σας.

Οργανώσεις νεολαίας/κοινωνικές ομάδες/ΜΚΟ: Αυτές οι οργανώσεις συχνά συνεργάζονται με ορισμένες ομάδες ενηλίκων. Διαθέτουν ένα δίκτυο ομάδων που συχνά εκπαιδεύουν ή καταρτίζουν.

Οργανισμοί παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών /Υπηρεσίες παροχής συμβουλευτικής και σταδιοδρομίας/ Γραφεία ευρέσεως εργασίας: Ο επαγγελματικός προσανατολισμός είναι απαραίτητος για την επιτυχή αναβάθμιση των προσόντων των ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση. Χρειάζονται συμβουλές εμπειρογνομόνων σχετικά με τις προοπτικές επαγγελματικής σταδιοδρομίας τους.

Οργανισμοί Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης & Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Μια οριζόντια συνεργασία μπορεί να είναι ένας εξαιρετικός τρόπος για την ανταλλαγή πρακτικών ή την ενίσχυση της φωνής σας και την ανάδειξη ουσιαστικών ζητημάτων, όπως η υποχρηματοδότηση από την κυβέρνηση. Η εκπροσώπηση είναι ζωτικής σημασίας για μια ισχυρότερη κοινωνική παρουσία των οργανώσεων εκπαίδευσης ενηλίκων.

Βασικές οδηγίες και πολιτικές

Το ψηφιακό σχέδιο δράσης των οργανισμών θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με τις βασικές οδηγίες και πολιτικές που έχει αναπτύξει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη της προσαρμογής των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών στην ψηφιακή εποχή.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι σχετικές βασικές οδηγίες και πολιτικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο: [Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση 2021-2027](#)

Το Σχέδιο Δράσης για την Ψηφιακή Εκπαίδευση (2021-2027) είναι μια ανανεωμένη πολιτική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) που καθορίζει ένα κοινό όραμα για την ψηφιακή εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμη στην Ευρώπη. Το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021-2027) αποσκοπεί στην υποστήριξη της προσαρμογής των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών στην ψηφιακή εποχή.

Το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (2021-2027) έχει δύο προτεραιότητες. Πρώτον, την προώθηση της ανάπτυξης ενός οικοσυστήματος ψηφιακής εκπαίδευσης υψηλών επιδόσεων και, δεύτερον, την ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Σύμφωνο δεξιοτήτων

Αποτελεί κεντρικό στοιχείο του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τις δεξιότητες και προωθεί την κοινή δράση για τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου των επενδύσεων στην ενίσχυση των υφιστάμενων δεξιοτήτων (upskilling) και την κατάρτιση σε νέες δεξιότητες (reskilling). Ο κύριος στόχος του Συμφώνου είναι να κινητοποιήσει πόρους και όλους τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς για την ανάληψη πραγματικής δράσης για την αναβάθμιση και επανεκπαίδευση του εργατικού δυναμικού.

Με την ένταξή τους στο Σύμφωνο, οι εκπαιδευτικοί και οι πάροχοι ΕΕΚ θα αποκτήσουν πρόσβαση σε κόμβους δικτύωσης, γνώσης και πόρων. Η Επιτροπή θα προσφέρει επίσης πληροφορίες και καθοδήγηση σχετικά με τη χρηματοδότηση και τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την ανάπτυξη δεξιοτήτων, προσφέροντας ένα ενιαίο σημείο εισόδου σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο θα βοηθήσει στην ανάπτυξη του ψηφιακού γραμματισμού.

Σύσταση του Συμβουλίου για την ΕΕΚ

Η πρόταση σύστασης του Συμβουλίου για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση αποτελεί σημαντικό μέρος της τρέχουσας εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που ενισχύει την αρχή 1 «εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση». Ο γενικός στόχος της σύστασης για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι να εκσυγχρονιστεί η σχετική πολιτική και να καλυφθούν οι μεγάλες ανάγκες αναβάθμισης και επανεκπαίδευσης, καθώς και η προσαρμογή στις προκλήσεις του 21ου αιώνα και η ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19.

Ευρωπαϊκή Ατζέντα Δεξιοτήτων (European Skills Agenda)

Το Ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων (ESA) είναι ένα σχέδιο που βοηθά τα άτομα και τις επιχειρήσεις να αναπτύξουν περισσότερες και καλύτερες δεξιότητες και να τις αξιοποιήσουν. Πιο συγκεκριμένα, το ESA στοχεύει στην ενίσχυση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας, στη διασφάλιση της κοινωνικής δικαιοσύνης, στην πρόσβαση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση για όλους, καθώς και στην ανάπτυξη ανθεκτικότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

Ευρωπαϊκή Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση – EQAVET

Το EQAVET βασίζεται σε έναν κύκλο διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητας (σχεδιασμός, υλοποίηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση), ο οποίος εφαρμόζεται στη διαχείριση της ποιότητας τόσο σε επίπεδο συστήματος ΕΕΚ όσο και σε επίπεδο παρόχου ΕΕΚ. Παρέχει ένα πλαίσιο κοινών αρχών, ενδεικτικών περιγραφών και δεικτών που μπορούν να βοηθήσουν στην αξιολόγηση και τη βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων ΕΕΚ και της παροχής ΕΕΚ.

Διακήρυξη OSNABRÜCK 2020

Η Διακήρυξη OSNABRÜCK 2020 αναφέρεται στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ως παράγοντα ανάκαμψης και επικεντρώνεται στη μετάβαση στην ψηφιακή και πράσινη οικονομία. Επιπλέον, η Διακήρυξη OSNABRÜCK στοχεύει να συμβάλει στην ανάκαμψη μετά τον COVID και να αναπτύξει τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω μελλοντικά προσανατολισμένων και καινοτόμων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για την υποστήριξη της ψηφιακής μετάβασης και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας με απώτερο στόχο την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης.

Κοινός στόχος των προαναφερόμενων βασικών οδηγιών και πολιτικών:

Οι οδηγίες της ΕΕ καθορίζουν μια σειρά από στόχους που πρέπει να επιτευχθούν, και στη συνέχεια επαφίεται στις επιμέρους χώρες να επιτύχουν αυτόν τον στόχο με τον τρόπο που θεωρούν κατάλληλο. Έτσι, ακολουθώντας τις βασικές οδηγίες και πολιτικές της ΕΕ μπορείτε να διασφαλίσετε ότι παραμένετε ευθυγραμμισμένοι με τις δεδομένες κατευθύνσεις στον τομέα της ψηφιοποίησης της ΕΕΚ και επίσης να ενεργείτε προς την κατεύθυνση συγκεκριμένων στόχων που έχει θέσει η ΕΕ. Επιπλέον, οι βασικές οδηγίες της ΕΕ στον τομέα της ψηφιοποίησης της ΕΕΚ είναι σύμφωνες με τους στόχους του έργου GROOVE: την ανάπτυξη της ικανότητας των παρόχων/εκπαιδευτών ΕΕΚ να ψηφιοποιήσουν, να εκσυγχρονίσουν τις πρακτικές τους και να αναπτύξουν τις δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού των ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση και να καλύψουν το κενό μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς ενός ψηφιακά ικανού εργατικού δυναμικού μέσω της προσαρμογής του τομέα της ΕΕΚ σας προτείνουμε να

Επιπλέον, ως εκπαιδευτής ΕΕΚ, αξιοποιώντας τις προαναφερθείσες βασικές οδηγίες και εργαλεία θα μπορέσετε να ακολουθήσετε τις βασικές προτεραιότητες που έχει θέσει η ΕΕ και να επωφεληθείτε, μαθαίνοντας πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν ψηφιακοί πόροι και δραστηριότητες, για να ανταποκριθούν στις προσδοκίες, τις ικανότητες των εκπαιδευομένων (π.χ. άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες). Επίσης, θα έχετε καθοδήγηση στην αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με τη διαφοροποίηση και την εξατομίκευση, όπως το πώς να χρησιμοποιείτε τις ψηφιακές τεχνολογίες, για να επιτρέψετε στους εκπαιδευόμενους να προχωρήσουν σε διαφορετικά επίπεδα και ταχύτητες και να βελτιώσουν τις ψηφιακές τους δεξιότητες, ενώ ακολουθούν ατομικές μαθησιακές διαδρομές και στόχους. Επιπλέον, αξιοποιώντας τη χρήση τέτοιων ψηφιακών τεχνολογιών και εργαλείων, θα εξοπλιστείτε με τις δεξιότητες για την ενεργό εμπλοκή των εκπαιδευομένων σε ευθυγράμμιση με τις ανάγκες της αγοράς. Με τον τρόπο αυτό, οι εκπαιδευόμενοι θα βελτιώσουν τις σπονδυλωτές και αναλυτικές τους γνώσεις και θα μάθουν να αξιολογούν πληροφορίες σε ψηφιακά περιβάλλοντα.

Ανάπτυξη ψηφιακού σχεδίου δράσης

Πολλοί οργανισμοί σε παραδοσιακούς και μη παραδοσιακούς κλάδους φιλοδοξούν να επαναπροσδιορίσουν τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τα επιχειρηματικά τους μοντέλα, ώστε να ενσωματώσουν ή να χρησιμοποιήσουν προηγμένες τεχνολογίες, όπως η μηχανική μάθηση, με πολύ πιο θεμελιώδεις τρόπους. Αυτό ακριβώς είναι το νόημα του ψηφιακού μετασχηματισμού. Ωστόσο, ένας οργανισμός πρέπει πρώτα να συνθέσει ένα σταθερό ψηφιακό σχέδιο δράσης, για να

μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας και να βεβαιωθεί ότι ευθυγραμμίζεται με τον σκοπό και τους στόχους του.

Για να γίνει αυτό, πρέπει να ακολουθηθούν ορισμένα αρχικά βήματα:

Βήμα 1: Δημιουργία θεμελίων

Ο καθορισμός των στόχων και της κατεύθυνσής σας είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία ενός σχεδίου δράσης ψηφιακού μετασχηματισμού. Ένα από τα πρώτα πράγματα που πρέπει να κάνετε είναι να προσδιορίσετε αν υπάρχει ήδη μια καθιερωμένη δήλωση αποστολής ή ένα όραμα που καθοδηγεί το μακροπρόθεσμο έργο σας. Εάν υπάρχει, ίσως χρειαστεί να τροποποιήσετε ή να επικαιροποιήσετε το όραμα/αποστολή σας, ώστε να ευθυγραμμιστεί με τους νέους οργανωτικούς στόχους. Στη συνέχεια, πρέπει να καθορίσετε τις προτεραιότητες που θα καθοδηγήσουν το έργο σας μεσοπρόθεσμα. Επίσης, πρέπει να σκεφτείτε αν είναι κατάλληλη στιγμή για να δρομολογήσετε τέτοιες αλλαγές. Πρέπει να καλλιεργήσετε πρώτα τις δικές σας δεξιότητες ή τις δεξιότητες των υπαλλήλων σας; Ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να σας δώσει την ευκαιρία να επανεξετάσετε τη συνολική επιχειρηματική σας ανάπτυξη και να αποκτήσετε πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών σας. Για να γίνει αυτό, ο καθορισμός ενός οράματος και στόχων για τον μετασχηματισμό είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό θα σας επιτρέψει να καθορίσετε τα επόμενα βήματα της στρατηγικής του ψηφιακού μετασχηματισμού για να μεγιστοποιήσετε την ποιότητα των αποτελεσμάτων.

Βήμα 2: Αξιολόγηση της τρέχουσας αγοράς

Έχετε πραγματοποιήσει ανάλυση αναγκών στην κοινότητα-στόχο σας ή στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος ο οργανισμός σας; Τι χρειάζονται οι μαθητές/πελάτες; Τι χρειάζεται η αγορά; Πώς οι ψηφιακές σας αναβαθμίσεις θα ωφελήσουν τόσο τους εκπαιδευόμενους όσο και την αγορά; Ποια είναι η διαφορά που έχετε να προσφέρετε; Ποιο είναι το μέγεθος της αγοράς; Υπάρχει περιθώριο ανάπτυξης; Ποιο είναι το μερίδιο αγοράς σας; Ποιοι είναι οι μεγαλύτεροι ανταγωνιστές σας και ποια είναι η πρόδοός τους με την πάροδο του χρόνου;

Η στρατηγική σας για τον ψηφιακό μετασχηματισμό θα πρέπει να έχει ως επίκεντρο τον πελάτη. Λάβετε υπόψη σας ότι οι πελάτες αναζητούν κάτι εξατομικευμένο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους. Εάν είστε εκπαιδευτής ΕΕΚ, πρέπει επίσης να δώσετε προσοχή στα κίνητρα των εκπαιδευομένων. Η ανάλυση των τρεχουσών τάσεων της αγοράς θα σας βοηθήσει να δημιουργήσετε μια πιο σχετική στρατηγική που θα είναι πιο αποτελεσματική τόσο για τον οργανισμό όσο και για τους εκπαιδευόμενους.

Βασικά συμπεράσματα:

- Βεβαιωθείτε ότι λύνετε ένα πραγματικό πρόβλημα ή ότι αντιμετωπίζετε μια ανεκπλήρωτη ανάγκη.
- Κοιτάξτε τις ευρύτερες τάσεις της αγοράς, για να δείτε αν υπάρχει ευκαιρία.
- Αναπτύξτε την μάρκα σας σε ευθυγράμμιση με τις ψηφιακές αναβαθμίσεις, για να προσελκύσετε πελάτες.

Βήμα 3: Προετοιμαστείτε για την αλλαγή κουλτούρας

- Ποιος θα συμμετάσχει στην ανάπτυξη μιας (νέας) ψηφιακής στρατηγικής για τον οργανισμό σας; Το εκτελεστικό σας συμβούλιο, το προσωπικό, οι εκπαιδευόμενοι;
- Πώς θα τους εμπλέξετε; Μέσω συναντήσεων, διαβουλεύσεων, ομάδων εργασίας;
- Υποστηρίζει η υφιστάμενη υποδομή σας τις σχεδιαζόμενες τροποποιήσεις; Χρειάζεται να επενδύσετε σε τεχνολογικό εξοπλισμό;
- Ποιους πόρους θα χρειαστείτε, για να επιτύχετε τους στόχους σας; Βασίζονται στα δίδακτρα των μαθημάτων; Κρατικές επιχορηγήσεις; Εταιρικές συνεργασίες; Εθελοντικές συνεισφορές;

Όλοι στην εταιρεία σας θα πρέπει να προσαρμοστούν στην ιδέα του ψηφιακού μετασχηματισμού. Ένας από τους βασικούς συντελεστές ενός επιτυχημένου μετασχηματισμού είναι η κουλτούρα της εταιρείας. Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι εργαζόμενοι κατανοούν τα κίνητρα πίσω από τις προσαρμογές και είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν. Οι οργανισμοί με μια κουλτούρα που μπορεί να αγκαλιάσει αυτές τις αλλαγές, να εμπνεύσει τη συνεργασία και να παρακινήσει τους υπαλλήλους προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό είναι περισσότερο πιθανόν να πετύχουν. Αυτό σημαίνει ότι η απόφαση για την εφαρμογή ενός σχεδίου ψηφιακού μετασχηματισμού είναι περισσότερο συνεργατική παρά ατομική και πρέπει να ληφθεί ως τέτοια, για να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος αποτυχίας.

Επίσης, πρέπει να αξιολογήσετε την τρέχουσα τεχνολογική υποδομή σας και να την τροποποιήσετε σύμφωνα με τις επικείμενες αλλαγές και τις τεχνολογίες που θα σας βοηθήσουν να συνεχίσετε τους στόχους της ψηφιοποίησης. Πριν επενδύσετε σε νέα τεχνολογία, πρέπει επίσης να είστε βέβαιοι ότι αυτή ευθυγραμμίζεται με τους στόχους σας και καλύπτει το κενό στον οργανισμό σας.

Διάφορες λύσεις μπορούν να σας βοηθήσουν στον ψηφιακό σας μετασχηματισμό, αλλά απαιτείται η λήψη πολλών αποφάσεων. Πρέπει να αφιερώσετε χρόνο στην επιλογή της σωστής τεχνολογίας, για να αποφύγετε τη σπατάλη χρόνου και χρημάτων. Επιπλέον, η δημιουργία οργανωτικών συνεργασιών και η αναζήτηση εθελοντικών συνεισφορών ή κρατικών επιχορηγήσεων μπορεί να βοηθήσει τους στόχους σας και να σας παρέχει χρηματοδότηση ή εργαλεία που μπορείτε να αξιοποιήσετε.

Βήμα 4: Δημιουργία της ομάδας εκτέλεσης

- Ποιος θα σας βοηθήσει να επιτύχετε τους στόχους σας;
- Έχετε ήδη χαρτογραφήσει τους πιθανούς συνεργάτες σας που μοιράζονται παρόμοιες προτεραιότητες; Πού εδρεύουν - στην κοινότητά σας ή ίσως και σε εθνικό ή ευρωπαϊκό επίπεδο;
- Πώς ακριβώς θα εκτελέσετε το σχέδιό σας; Ποιος θα είναι υπεύθυνος γι' αυτό;
- Πώς θα μετρήσετε την επιτυχία (πρέπει να είστε σαφείς ως προς το τι θεωρείτε επιτυχία);

Ενδέχεται να υπάρξουν περιπτώσεις όπου νέοι υπάλληλοι πρέπει να ενταχθούν στην ομάδα, για να βοηθήσουν στη δημιουργία μιας ικανής ομάδας εκτέλεσης για την καλύτερη εφαρμογή του σχεδίου ψηφιακού μετασχηματισμού. Για παράδειγμα, οι σύνδεσμοι επιχείρησης-τεχνολογίας, οι τεχνολόγοι και οι ειδικοί της πληροφορικής είναι κρίσιμοι για την εκτέλεση και την επιτυχία του σχεδιασμού του ψηφιακού μετασχηματισμού.

Ακόμη και αν όλοι οι εργαζόμενοι είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν και ανοιχτοί στις πιθανές τροποποιήσεις σε πολλαπλούς οργανωτικούς παράγοντες, εξακολουθεί να υπάρχει η ανάγκη να περιοριστεί η ομάδα στους εργαζόμενους/άτομα που θα απαρτίζουν την ομάδα εκτέλεσης. Οι εργαζόμενοι ή η ομάδα που θα ηγηθούν της υλοποίησης θα πρέπει να βοηθήσουν όλους να αισθάνονται ασφαλείς σε περιόδους αλλαγών. Μπορεί να περιλαμβάνει τον επικεφαλής ψηφιακής διαχείρισης (CDO) ή τον επικεφαλής πληροφοριών (CIO), τον υπεύθυνο ανθρώπινου δυναμικού ή ακόμη και μια εξωτερική ομάδα. Ένας σημαντικός στόχος της ομάδας είναι να διασφαλίσει ότι όλοι γνωρίζουν ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός είναι μια συνεχής διαδικασία και όχι ένας βραχυπρόθεσμος στόχος και ότι στοχεύει στην αύξηση των οφελών όλων (οργανισμός, εκπαιδευόμενοι, εργαζόμενοι).

Βήμα 6: Μέτρηση και προσαρμογή

- Πώς και πότε θα αξιολογήσετε τη στρατηγική σας;
- Πώς θα φανταζόσασταν ένα επιτυχημένο σχέδιο υλοποίησης;

Μόλις εφαρμόσετε το σχέδιό σας, είναι καιρός να εξετάσετε τα αποτελέσματα. Να θυμάστε ότι η διαδικασία ψηφιακού μετασχηματισμού είναι ένας μακροπρόθεσμος στόχος. Έτσι, είναι προτιμότερο να θέσετε κάποιους μετρήσιμους βραχυπρόθεσμους στόχους, για να μπορείτε να παρακολουθείτε την οργανωτική πρόοδο.

Μέρος της μέτρησης μπορεί να είναι:

- Εμπειρία των μαθητών
- Ο αντίκτυπός σας στην αγορά
- Ικανοποίηση και πρόοδος των εργαζομένων
- Απόδοση των ψηφιακών επενδύσεων
- Παραγωγικότητα των εργαζομένων
- Μετρήσεις υιοθέτησης και απόδοσης
- Μετρήσεις εμπειρίας πελατών
- Ανάλυση κόστους-οφέλους
- Έσοδα από την ψηφιακή τεχνολογία

Βέλτιστες πρακτικές

Για την ανάπτυξη ενός ψηφιακού σχεδίου δράσης και μιας διδακτικής στρατηγικής για την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών, η κοινοπραξία GROOVE προτείνει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες βέλτιστες πρακτικές:

Εργαλεία και πλαίσια

Για τον προσδιορισμό των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων για τον ψηφιακό μετασχηματισμό του τομέα της ΕΕΚ, των εργαλείων και των προσεγγίσεων για την παροχή κατάρτισης σε ψηφιακές δεξιότητες, καθώς και για τον σχεδιασμό της διαδικτυακής μάθησης και της εξ αποστάσεως διδασκαλίας, προτείνουμε τα εξής:

1. [Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων για τους Πολίτες](#) είναι ένα διαδικτυακό τεστ αυτοαξιολόγησης για τη μέτρηση των ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών/εργαζομένων και τον εντοπισμό κενών στις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις τους.
2. [Τον Τροχό Ψηφιακών Ικανοτήτων](#) που παρέχει μια επισκόπηση των ψηφιακών ικανοτήτων και προσφέρει συγκεκριμένα εργαλεία για τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι ικανότητες μπορούν να αναβαθμιστούν και να βελτιωθούν. Ο τροχός ψηφιακών ικανοτήτων βασίζεται θεωρητικά στο DIGCOMP.

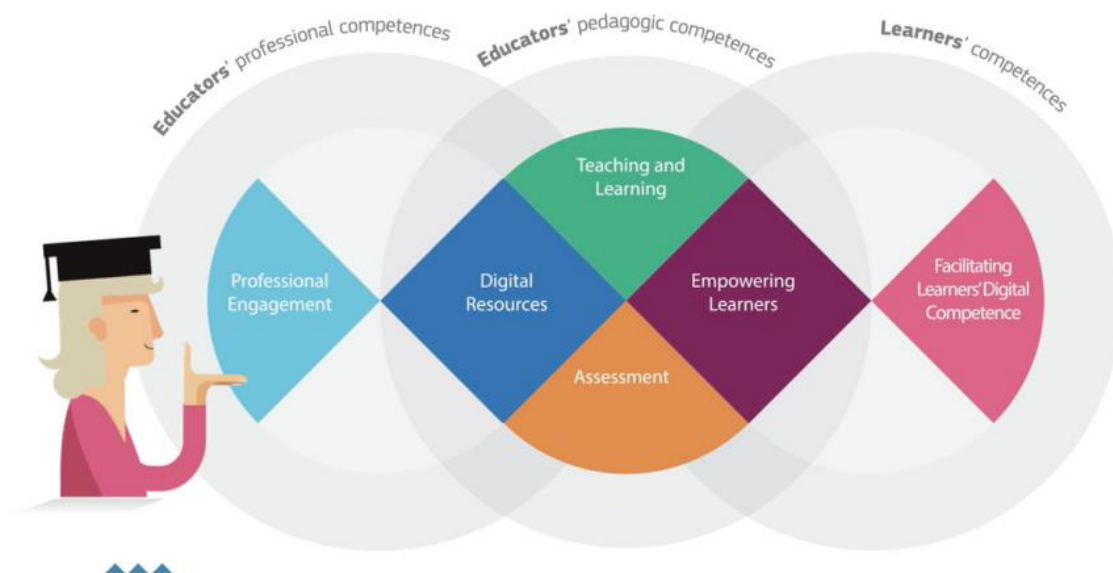
Ορισμένες από τις λειτουργίες του περιλαμβάνουν:

- Δημιουργία του δικού σας εξατομικευμένου μοντέλου ικανοτήτων που στοχεύει στις ψηφιακές ικανότητες που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο οργανισμό σας.
- Δημιουργία μετρήσιμων προφίλ ικανοτήτων, και προσωποποιήσεων, σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες που έχουν μεγαλύτερη σημασία για εσάς
- Απόκτηση πλήρους επισκόπησης των επιπέδων ψηφιακών ικανοτήτων του οργανισμού σας, που σας επιτρέπει να ξεκινήσετε τον σκόπιμο ψηφιακό μετασχηματισμό
- Ενσωμάτωση του δικού σας εκπαιδευτικού υλικού στην πλατφόρμα, επιτρέποντάς σας να δημιουργήσετε άμεση σύνδεση μεταξύ των αποτελεσμάτων και των πόρων σας
- Με λίγα μόνο κλικ μπορείτε να δημιουργήσετε οπτικά εντυπωσιακές και διαδραστικές αναφορές που σας επιτρέπουν να μετράτε την ψηφιακή σας πορεία με την πάροδο του χρόνου
- Απόκτηση μιας βάσης δεδομένων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για ανάπτυξη στρατηγικής, αξιολογήσεις απόδοσης, προσλήψεις και πολλά άλλα.

3. [Πλαίσιο DigCompEdu](#)

Το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων των Εκπαιδευτικών (DigCompEdu) είναι ένα πλαίσιο που επικεντρώνεται στο τι σημαίνει για τους εκπαιδευτικούς να είναι ψηφιακά ικανοί. Παρέχει ένα

γενικό πλαίσιο αναφοράς για την υποστήριξη της ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων ειδικά για τους εκπαιδευτικούς στην Ευρώπη (βλ. Σχήμα 4). Το DigCompEdu απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, από την πρώιμη παιδική ηλικία έως την τριτοβάθμια και την εκπαίδευση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της εκπαίδευσης ειδικών αναγκών και των πλαισίων μη τυπικής μάθησης.

Σχήμα 4 - Ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων ειδικά για τους εκπαιδευτικούς

4. Πλαίσιο DigCompOrg

Το πλαίσιο DigCompOrg περιλαμβάνει επτά βασικά στοιχεία και 15 υποστοιχεία που είναι κοινά για όλους τους τομείς της εκπαίδευσης. Υπάρχει επίσης περιθώριο για την προσθήκη στοιχείων και υποστοιχείων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς. Για καθένα από τα στοιχεία και τα υποστοιχεία του DigCompOrg, αναπτύχθηκε ένας αριθμός περιγραφών (74 συνολικά). Διαγραμματικά τα στοιχεία, τα υποστοιχεία και οι περιγραφές του DigCompOrg παρουσιάζονται ως τμήματα ενός κύκλου, με έμφαση στην αλληλοσυσχέτιση και την αλληλεξάρτησή τους.

5. Ψηφιακά διαπιστευτήρια

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αναπτύξει την Ευρωπαϊκή Υποδομή Ψηφιακών Διαπιστευτηρίων (EDCI), προκειμένου να υποστηρίξει την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια στον τρόπο με τον οποίο τα πιστοποιητικά, όπως τα προσόντα και άλλα μαθησιακά επιτεύγματα, μπορούν να αναγνωριστούν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η EDCI υποστηρίζει υπηρεσίες ελέγχου ταυτότητας για οποιαδήποτε ψηφιακά έγγραφα ή αναπαραστάσεις πληροφοριών σχετικά με δεξιότητες και προσόντα.

Τα διαπιστευτήρια είναι μια τεκμηριωμένη δήλωση που περιέχει ισχυρισμούς σχετικά με ένα πρόσωπο και εκδίδεται από έναν εκπαιδευτικό οργανισμό μετά από μια μαθησιακή εμπειρία. Τα ευρωπαϊκά ψηφιακά διαπιστευτήρια αναφέρονται σε μαθησιακά επιτεύγματα. Τέτοια

επιτεύγματα είναι δραστηριότητες (π.χ. μαθήματα που παρακολούθησαν), αξιολογήσεις (π.χ. έργα), επιτεύγματα (π.χ. δεξιότητες που αναπτύχθηκαν), επαγγελματικά δικαιώματα (π.χ. εγγραφή ως γιατρός) και προσόντα.

Τα ευρωπαϊκά ψηφιακά διαπιστευτήρια έχουν διάφορα πλεονεκτήματα σε σχέση με τα πιστοποιητικά σε χαρτί: μπορούν να μειώσουν το διοικητικό έργο, να μειώσουν τον αντίκτυπο της απάτης και να συμβάλουν σε ροές εργασίας χωρίς χαρτί.

6. [SELFIE για μάθηση με βάση την εργασία \(WBL\)](#)

Ένα δωρεάν διαδικτυακό εργαλείο που υποστηρίζει τα σχολεία και τις επιχειρήσεις Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), ώστε να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις ψηφιακές τεχνολογίες για τη διδασκαλία, τη μάθηση και την κατάρτιση. Απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων, οι επαγγελματίες της ΕΕΚ θα λάβουν μια εξατομικευμένη έκθεση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία ενός ψηφιακού σχεδίου δράσης.

Εάν είστε σχολείο ΕΕΚ και θέλετε να χρησιμοποιήσετε τη νέα ενότητα SELFIE WBL θα πρέπει να

- Συνδεθείτε στο SELFIE (οι χρήστες που εγγράφονται για πρώτη φορά μπορούν να δουν πώς να εγγραφούν)
- Να δημιουργήσετε μια νέα άσκηση αυτοστοχασμού
- Να επιλέξετε «Ανώτερο επαγγελματικό επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης» κατά την επιλογή του επιπέδου εκπαίδευσής σας
- Να κάνετε κλικ στο πλαίσιο ελέγχου «Θα συμμετάσχουν οι εταιρείες σε αυτή την έρευνα;»

Παιδαγωγικές και διδακτικές στρατηγικές για την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών

7. [Ευρωπαϊκά Ψηφιακά Διαπιστευτήρια για Μάθηση](#)

Τα ψηφιακά διαπιστευτήρια είναι πολύγλωσσα και υπογράφονται με μια μοναδική ηλεκτρονική σφραγίδα (που είναι το ψηφιακό ισοδύναμο της σφραγίδας ενός ιδρύματος). Αυτό επιτρέπει στα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης να πιστοποιούν, να επικυρώνουν και να αναγνωρίζουν εύκολα διαπιστευτήρια οποιουδήποτε μεγέθους, σχήματος ή μορφής.

Τα ευρωπαϊκά ψηφιακά διαπιστευτήρια για τη μάθηση μπορούν να περιγράψουν και να πιστοποιούν: προσόντα (π.χ. επαγγελματικά πιστοποιητικά, πανεπιστημιακά διπλώματα και άλλα μαθησιακά επιτεύγματα), δραστηριότητες (π.χ. συμμετοχή σε μαθήματα και εκδηλώσεις μη τυπικής μάθησης), αξιολογήσεις (π.χ. μεταγραφές αρχείων) και δικαιώματα (π.χ. δικαίωμα εγγραφής σε ευκαιρίες μάθησης ή ανάληψης ενός επαγγέλματος).

Με τη χρήση ψηφιακών διαπιστευτηρίων τα άτομα μπορούν να δημιουργήσουν ένα ηλεκτρονικό χαρτοφυλάκιο, για να παρακολουθούν όλες τις σπουδές τους, να επαναχρησιμοποιήσουν τα πιστοποιητικά τους για να βρουν δουλειά ή να υποβάλουν αίτηση για περαιτέρω κατάρτιση σε όλη την Ευρώπη και να παρουσιάσουν και να επαληθεύσουν τα πιστοποιητικά τους σε οποιοδήποτε

σημείο της σταδιοδρομίας τους, ακόμη και αν το ίδρυμα που τα εξέδωσε κλείσει ή αν τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία τους χαθούν.

Από την άλλη πλευρά, οι εργοδότες είναι σε θέση να μειώσουν τον χρόνο και το κόστος της επαλήθευσης των διαπιστευτηρίων και της επεξεργασίας των αιτήσεων εργασίας, να κατανοήσουν καλύτερα τα διαπιστευτήρια των υποψηφίων, ιδίως από τα άλλα κράτη μέλη, καθώς αυτά θα μεταφράζονται στη γλώσσα τους, και να εμπιστεύονται τα διαπιστευτήρια που είναι απαραβίαστα.

8. Αντιμετωπίζοντας τον ψηφιακό μετασχηματισμό: αρκούν οι ψηφιακές δεξιότητες;

Περιγράφει τις δεξιότητες που απαιτούνται για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η ψηφιακή τεχνολογία και ο τομέας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως γνωστικές δεξιότητες (π.χ. αριθμητικές δεξιότητες, γραμματισμός και ψηφιακές δεξιότητες) και μη γνωστικές δεξιότητες, όπως δεξιότητες επικοινωνίας και συνεργασίας, δημιουργικότητα και κριτική σκέψη.

Άλλες συνιστώσες/απομακρυσμένη διδασκαλία/δημιουργία περιεχομένου

1. Παροχή της δυνατότητας στους εκπαιδευτές ΕΕΚ να γίνουν δημιουργοί ψηφιακής εκπαίδευσης

- Το έργο αυτό αποσκοπεί στη βελτίωση των ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτών και στην ενδυνάμωσή τους όχι μόνο να χρησιμοποιούν διάφορους έτοιμους ψηφιακούς πόρους στην εξ αποστάσεως και υβριδική διδασκαλία, αλλά και να είναι δημιουργοί ψηφιακού περιεχομένου για τα επαγγελματικά προγράμματα σπουδών, παρέχοντας πρακτική κατάρτιση στη χρήση διαφόρων εφαρμογών, λογισμικού και μαθησιακών περιβαλλόντων.
- Ανάπτυξη των κατευθυντήριων γραμμών που θα διευκολύνουν την παροχή εξ αποστάσεως/υβριδικής εκπαίδευσης για τους παρόχους ΕΕΚ
- Υλοποίηση δραστηριοτήτων κατάρτισης για τους εκπαιδευτές ΕΕΚ, ώστε να χρησιμοποιήσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες για την ανάπτυξη ψηφιακού περιεχομένου και την εφαρμογή της εξ αποστάσεως/υβριδικής κατάρτισης.

GROOVE

www.grooveproject.eu

Ενότητα ΣΤ: Διδακτικές Παιδαγωγικές και Στρατηγικές

64

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου: [Αριθμός έργου: 2021-1-CY01-KA220-VET-000033254]

Αρχές Εκπαίδευσης Ενηλίκων

Ανδραγωγία είναι η κατανόηση της επιστήμης και της πρακτικής της μάθησης ενηλίκων. Η εκπαίδευση των ενηλίκων διαφέρει από αυτή των παιδιών. Οι ενήλικες έχουν μια υπάρχουσα πηγή κατανόησης και εμπειρία ζωής και αναζητούν συνεχή εκπαίδευση με βάση τα δικά τους προσωπικά ενδιαφέροντα, επιθυμίες και ανάγκες (Smith, 2010). Οι ενήλικες μπορούν να καταλάβουν γιατί μαθαίνουν και, ως εκ τούτου, τα κίνητρά τους είναι υψηλά. Η θεωρία της μάθησης των ενηλίκων δίνει μια εικόνα για το πώς να εξερευνήσουμε και να αξιοποιήσουμε τα δυνατά σημεία ενός ενήλικα, όταν πρόκειται για την εκπαίδευση.

Αυτό είναι σημαντικό, όταν εξετάζουμε τις τεχνικές που πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά την εκπαίδευση των ενηλίκων. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές εκπαιδευτικές θεωρίες από μελετητές σε σχέση με την ψηφιακή ικανότητα. Αυτές οι θεωρίες περιλαμβάνουν την ανδραγωγία, τη βιωματική μάθηση και την προσέγγιση VARK.

Knowles & Θεωρία ανδραγωγίας

Ο Malcolm Knowles θεωρείται ο υπέρμαχος της εκπαίδευσης ενηλίκων, ιδίως σε σχέση με την αυτοκαθοδήγηση στη μάθηση και την άτυπη εκπαίδευση ενηλίκων (Graham, 2017). Η αντίληψη του Knowles για την εκπαίδευση ενηλίκων επικεντρώνεται στην ιδέα ότι η εκπαίδευση ενηλίκων βασίζεται στα χαρακτηριστικά των ενηλίκων εκπαιδευομένων (Smith, 2010).

Η θεωρία του Knowles επικεντρώνεται σε πέντε βασικούς πυλώνες, που βασίζονται στην ιδέα ότι καθώς ένα άτομο ωριμάζει, οι εκπαιδευτικές του ανάγκες και επιθυμίες αλλάζουν:

Αυτοαντίληψη	Εμπειρία	Ετοιμότητα για μάθηση	Προσανατολισμός	Κίνητρα
οι ενήλικες προχωρούν από το να εξαρτώνται από τους γύρω τους στο να είναι ένα αυτόνομο άτομο	οι ενήλικες αποκτούν έναν πλούτο εμπειριών που γίνεται μια όλο και μεγαλύτερη τράπεζα γνώσεων για τη μάθηση	η ετοιμότητα των ενηλίκων για μάθηση επηρεάζεται από τις ανάγκες τους για κοινωνική ανέλιξη στην απασχόληση και στις κοινωνικές ομάδες	οι εφαρμογές της μάθησης γίνονται άμεσες και περισσότερο προσανατολισμένες στα προβλήματα	τα κίνητρα των ενηλίκων για συμμετοχή στην εκπαίδευση είναι εσωτερικά, δηλαδή προέρχονται από μέσα τους και όχι από εξωτερικές επιρροές

Σχήμα 5 – Πέντε πυλώνες του Knowles

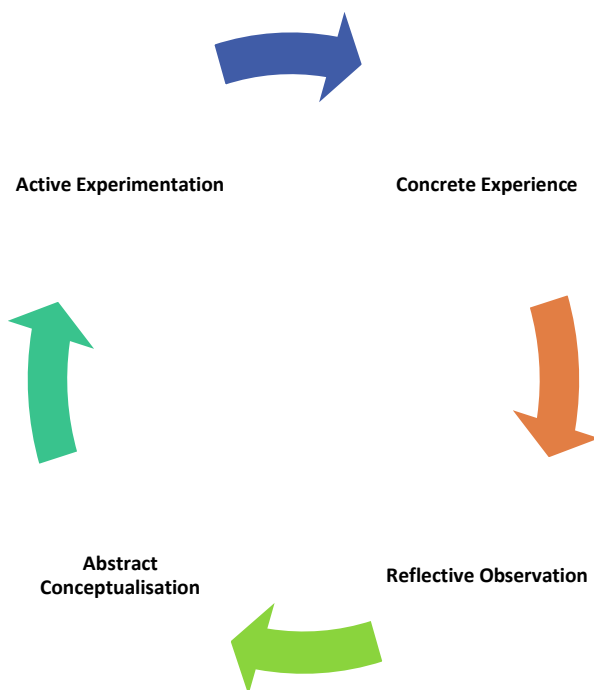
Ο Knowles επεκτάθηκε, παρέχοντας συμβουλές για όσους ασχολούνται με την εκπαίδευση ενηλίκων. Οι συμβουλές αυτές αφορούν μια γενική εποπτεία των αναγκών των ενηλίκων κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης:

- Εμπλοκή ενηλίκων εκπαιδευομένων τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην αξιολόγηση της εκπαίδευσής τους,
- Η μάθηση βασίζεται στην εξάσκηση (τόσο στις επιτυχίες όσο και στα λάθη),
- Τα θέματα που έχουν άμεση εφαρμογή και επίδραση στην προσωπική και επαγγελματική τους ζωή είναι πιο ενδιαφέροντα για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους- και,
- Οι ενήλικες μαθαίνουν καλύτερα με εκπαίδευση προσανατολισμένη στο πρόβλημα, παρά με εκπαίδευση προσανατολισμένη στο περιεχόμενο (Pappas, 2013).

Αυτές είναι σημαντικές σκέψεις που πρέπει να θυμάστε, όταν σχεδιάζετε μαθήματα για ενήλικες. Πολλοί ενήλικες εκπαιδευόμενοι επιδιώκουν την εκπαίδευση, επειδή είναι απαραίτητο να γνωρίζουν συγκεκριμένες δεξιότητες για την καθημερινή τους ζωή - τόσο στην εργασία όσο και στο σπίτι (EPALE, 2020). Αυτά τα κίνητρα είναι σημαντικό να κατανοηθούν κατά τη διαμόρφωση των σχεδίων μαθήματος, καθώς οι ενήλικες εκπαιδευόμενοι έχουν διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες από τα παιδιά. Εξερευνώντας τους πυλώνες του Knowles, μπορούμε να δούμε ότι οι ενήλικες μαθητές μαθαίνουν καλύτερα, όταν τους επιτρέπεται να πειραματιστούν με το εκπαιδευτικό υλικό άμεσα μέσω της επίλυσης προβλημάτων και της πρακτικής εμπειρίας. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η βιωματική μάθηση είναι ιδιαίτερα επιτυχής με τους ενήλικες εκπαιδευόμενους.

Κύκλος βιωματικής μάθησης Kolb

Ένα στυλ που είναι χρήσιμο για την εκπαίδευση ενηλίκων είναι η βιωματική μάθηση. Μερικές φορές ονομάζεται μάθηση μέσω ανακάλυψης. Η βιωματική μάθηση αναπτύχθηκε από τον David Kolb το 1984 και βασίζεται σε έναν κύκλο τεσσάρων σταδίων γύρω από την εκπαίδευση μέσω της επανάληψης. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει την απόκτηση νέων δεξιοτήτων που μπορούν στη συνέχεια να εφαρμοστούν με ευελιξία σε διάφορες καταστάσεις. Η βιωματική μάθηση αντιπροσωπεύεται συνήθως από έναν κύκλο μάθησης τεσσάρων σταδίων στον οποίο οι μαθητές ανακαλύπτουν «αγγίζοντας όλες τις βάσεις» του κύκλου (McLeod, 2013). Τα τέσσερα στάδια περιλαμβάνουν βήματα που πραγματοποιεί ο μαθητής, για να απορροφήσει όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες μέσω της πρακτικής:

Σχήμα 6 - Κύκλος βιωματικής μάθησης

1. Συγκεκριμένη εμπειρία - ο εκπαιδευόμενος έχει καλή πρακτική εμπειρία με το υλικό
2. Αναστοχαστική παρατήρηση - αναστοχάζεται πάνω σε αυτό που μόλις έμαθε και το συγκρίνει με την υπάρχουσα κατανόηση του εκπαιδευτικού αντικειμένου
3. Αφηρημένη εννοιολόγηση - ο εκπαιδευόμενος αντιπαραβάλλει τη νέα του γνώση με την προηγούμενη κατανόησή του και αυτό οδηγεί σε μια νέα ιδέα (δηλ. έχει μάθει από την εμπειρία του)
4. Ενεργός πειραματισμός - αρχίζει να χρησιμοποιεί τη νέα του γνώση στις συναντήσεις του με το θέμα που θα έχει στο μέλλον.

Ο Kolb αντιλαμβάνονταν τη μάθηση ως μια ολοκληρωμένη διαδικασία με κάθε στάδιο του κύκλου μάθησης να αλληλοϋποστηρίζεται και να τροφοδοτεί το επόμενο (McLeod, 2013). Η βιωματική μάθηση απαιτεί μια πρακτική προσέγγιση που θέτει τον μαθητή στο επίκεντρο της μαθησιακής εμπειρίας (Colman, 2019).

Υπάρχουν πολλά οφέλη από τη βιωματική μάθηση. Πρώτον, δημιουργεί μια εμπειρία πραγματικού κόσμου για τους εκπαιδευόμενους, ενώ παρέχει ευκαιρίες για συνεργασία με τους συμμαθητές τους, γεγονός που συμβάλλει στην τόνωση της μάθησης (Peterson, 2020). Επιπλέον, αυτή η μέθοδος μπορεί να έχει μεγάλο αντίκτυπο στους ενήλικες, καθώς διαθέτουν εκτεταμένη εμπειρία ζωής στην οποία μπορούν να βασιστούν. Έχουν επίσης επαρκή γνωστική ικανότητα, για να προβληματιστούν σχετικά με τις νέες εμπειρίες, να αναπτύξουν νέες ιδέες και να αναλάβουν θετική δράση για την αλλαγή.

Διδασκαλία ψηφιακών δεξιοτήτων

Για την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μεταξύ των ενηλίκων, καθώς και για τη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των εκπαιδευτικών που παρέχουν την κατάρτιση, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να επιδιώκουν τη σαφή κατανόηση του ψηφιακού γραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των βασικών δεξιοτήτων χρήσης υπολογιστή και των δεξιοτήτων κατανόησης της διαδικτυακής ανάγνωσης, και στη συνέχεια να προχωρούν σε δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού (Barbara Bush Foundation for Family Literacy et al, 2022). Ακολουθώντας αυτή την προσέγγιση, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διασφαλίσουν ότι οι εκπαιδευόμενοι έχουν μια ισχυρή θεμελιώδη βάση πάνω στην οποία μπορούν να οικοδομήσουν περαιτέρω ψηφιακές δεξιότητες. Είναι σημαντικό για τους εκπαιδευτικούς να κατανοήσουν πού βρίσκεται η δική τους ατομική ψηφιακή επάρκεια πριν από την παροχή ψηφιακής εκπαίδευσης.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ψηφιακών Ικανοτήτων των Εκπαιδευτικών (DigCompEdu) χρησιμεύει ως γενικός οδηγός αναφοράς για την υποστήριξη της ανάπτυξης ψηφιακών ικανοτήτων ειδικά για τους εκπαιδευτικούς στην Ευρώπη. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αξιολογήσουν τις δικές τους δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού, χρησιμοποιώντας το εργαλείο αυτοαξιολόγησης DigCompEdu (SAT), για να κατανοήσουν καλύτερα το προσωπικό επίπεδο ψηφιακών ικανοτήτων τους ως εκπαιδευτικοί. Κατανοώντας και βελτιώνοντας τις δικές τους δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διασφαλίσουν ότι εφαρμόζουν το πλαίσιο DigCompEdu, το οποίο θα τους υποστηρίξει τελικά να ενισχύσουν την ψηφιακή επάρκεια των μαθητών τους. Συμμετέχοντας σε ψηφιακά ενισχυμένη εκπαίδευση που είναι αποτελεσματική και προσαρμοσμένη στις δεξιότητες και τις ικανότητες των εκπαιδευομένων, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να διασφαλίσουν ότι υποστηρίζουν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν έμμεσα και σταδιακά τις ψηφιακές τους δεξιότητες. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι εκπαιδευτικοί μπορούν να εκπληρώσουν τις ικανότητες των μαθητών του DigCompEdu, διαφορετικά δεν θα θεωρούνταν οι ίδιοι ψηφιακά ικανοί σύμφωνα με το πλαίσιο.

Η σημασία των ικανοτήτων των εκπαιδευομένων

Οι ικανότητες των εκπαιδευομένων που ορίζονται στο πλαίσιο DigCompEdu είναι οι εξής:

Σχήμα 8 - Οι ικανότητες εκπαιδευομένων του DigCompEdu

Γραμματισμός στην πληροφόρηση και στα μέσα ενημέρωσης

Να ενσωματώσει μαθησιακές δραστηριότητες, εργασίες και αξιολογήσεις που απαιτούν από τους εκπαιδευόμενους να διατυπώνουν ανάγκες πληροφόρησης, να βρίσκουν πληροφορίες και πόρους σε ψηφιακά περιβάλλοντα, να οργανώνουν, να επεξεργάζονται, να αναλύουν και να ερμηνεύουν πληροφορίες και να συγκρίνουν και να αξιολογούν κριτικά την αξιοπιστία των πληροφοριών και των πηγών τους.

Ψηφιακή επικοινωνία και συνεργασία

Να ενσωματώσει μαθησιακές δραστηριότητες, εργασίες και αξιολογήσεις που απαιτούν από τους μαθητές να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά και υπεύθυνα τις ψηφιακές τεχνολογίες για επικοινωνία, συνεργασία και συμμετοχή στα κοινά.

Δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου

Ενσωμάτωση μαθησιακών δραστηριοτήτων, εργασιών και αξιολογήσεων που απαιτούν από τους μαθητές να εκφράζονται με ψηφιακά μέσα και να τροποποιούν και να δημιουργούν ψηφιακό περιεχόμενο σε διάφορες μορφές. Να μάθουν οι μαθητές πώς εφαρμόζονται τα πνευματικά δικαιώματα και οι άδειες χρήσης στο ψηφιακό περιεχόμενο, πώς να παραπέμπουν σε πηγές και να αποδίδουν τις άδειες χρήσης.

Υπεύθυνη χρήση

Λήψη μέτρων για τη διασφάλιση της σωματικής, ψυχολογικής και κοινωνικής ευεξίας των μαθητών κατά τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών. Να ενδυναμώνουμε τους μαθητές να διαχειρίζονται τους κινδύνους και να χρησιμοποιούν τις ψηφιακές τεχνολογίες με ασφάλεια και υπευθυνότητα.

Ψηφιακή επίλυση προβλημάτων

Να ενσωματώσει μαθησιακές δραστηριότητες, εργασίες και αξιολογήσεις που απαιτούν από τους εκπαιδευόμενους να εντοπίζουν και να επιλύουν τεχνικά προβλήματα ή να μεταφέρουν τις τεχνολογικές γνώσεις δημιουργικά σε νέες καταστάσεις.

Αυτές οι ικανότητες υπάρχουν για να παρέχουν ένα σχέδιο που μπορούν να ακολουθήσουν οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί όταν επιδιώκουν να αναπτύξουν την ψηφιακή ικανότητα των μαθητών όλων των ηλικιακών ομάδων. Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει τελικά να αισθάνονται ικανοί σε όλα τα παραπάνω για να θεωρούνται ψηφιακά ικανοί και εγγράμματοι. Οι εκπαιδευτικοί και οι πάροχοι ΕΕΚ θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα μαθήματα και το πρόγραμμα σπουδών τους επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν αυτές τις ικανότητες. Περαιτέρω εξηγήσεις σχετικά με το τι σημαίνει κάθε ικανότητα μπορούν να βρεθούν στο ίδιο το πλαίσιο. Αυτές οι ικανότητες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή διδακτικών παιδαγωγικών μεθόδων και διδακτικών στρατηγικών, καθώς αποτελούν τον απώτερο στόχο κάθε μορφής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης που σχετίζεται με τις ψηφιακές δεξιότητες.

Εφαρμογή των μεθόδων μάθησης

Knowles & Εκπαίδευση Ενηλίκων

Όταν επιδιώκεται η εφαρμογή των εκπαιδευτικών θεωριών και μεθόδων που παρουσιάστηκαν παραπάνω, οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους τους πυλώνες του Knowles κατά τον σχεδιασμό των μαθημάτων. Η εκπαίδευση των ενηλίκων πρέπει να είναι αυτοκατευθυνόμενη και συνήθως αυτό-παρακινούμενη. Επομένως, οι ενήλικες είναι πιο πιθανό να εμπλακούν σε βαθύτερο επίπεδο με αυθεντικές εκπαιδευτικές εμπειρίες, που τους επιτρέπουν να επωφεληθούν άμεσα από το εκπαιδευτικό περιεχόμενο. Πολλοί ενήλικες εκπαιδευόμενοι θα συμμετάσχουν στην εκπαίδευση, για να αυξήσουν τόσο τις ψηφιακές τους δεξιότητες όσο και τις επαγγελματικές τους ικανότητες και δεξιότητες.

Η χρήση των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων του Knowles στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τους εκπαιδευόμενους μπορεί να επιτευχθεί μέσω της αναφοράς και εφαρμογής της θεωρίας της βιωματικής μάθησης του Kolb. Είναι ζωτικής σημασίας η υποστήριξη και η συμμετοχή των ενηλίκων εκπαιδευομένων στην εκπαίδευσή τους, η χρήση μεθόδων όπως η ενσωμάτωση της τεχνολογίας στην τάξη και η έμφαση στην πρόσβαση στην ανεξάρτητη μάθηση.

Kolb & βιωματική μάθηση

Η δυνατότητα εφαρμογής της βιωματικής μάθησης στον ψηφιακό χώρο εργασίας μπορεί να είναι απίστευτα επωφελής για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους. Ακολουθώντας τον κύκλο μάθησης που καθιέρωσε ο Kolb, οι εκπαιδευτικοί έχουν στη διάθεση τους μια διαδικασία, για να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί στην αρχή με τον καθορισμό πρακτικών καθηκόντων, όπως η χρήση διαφόρων λογισμικών, η εκμάθηση ορολογιών του διαδικτύου και οι βασικές δεξιότητες χρήσης υπολογιστή. Αυτές οι δραστηριότητες επιτρέπουν στους εκπαιδευόμενους να ασχοληθούν με το ψηφιακό περιεχόμενο με ελεγχόμενο και απλό τρόπο και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους σταδιακά. Ενέργειες όπως αυτές ανταποκρίνονται στο βήμα της συγκεκριμένης εμπειρίας. Οι δράσεις αυτές εμπλέκουν επίσης τους εκπαιδευόμενους στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους σε σχέση με την επίλυση ψηφιακών προβλημάτων, παράλληλα με τη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου, την ψηφιακή επικοινωνία και συνεργασία, και τον γραμματισμό στην πληροφόρηση και τα μέσα, ανάλογα με την επιλεγμένη εργασία.

Εισάγετε τη βιωματική μάθηση, αναθέτοντας στους εκπαιδευόμενους καθήκοντα πραγματικού κόσμου. Αυτά μπορεί να είναι πολύ βασικά, όπως η δημιουργία και αποθήκευση ενός εγγράφου Word, ή πιο προηγμένα, όπως η αποστολή μιας εργασίας στο Google Classroom.

Για τον αναστοχασμό, οι εκπαιδευτές θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν στο τέλος του μαθήματος κάποιες ερωτήσεις κριτικής σκέψης ή/και αναστοχασμού, ώστε να ενθαρρύνουν τους ενήλικες εκπαιδευόμενους να προβληματιστούν σχετικά με αυτά που μόλις έμαθαν. Τα φύλλα εργασίας, οι ασκήσεις ή ιστοεξερευνησεις που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία των εκπαιδευομένων θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν κάποιες τελικές ασκήσεις σκέψης ή θέματα συζήτησης, που θα κάνουν τους ενήλικες εκπαιδευόμενους να σκεφτούν άλλες εφαρμογές των δεξιοτήτων που μόλις έχουν μάθει.

Αυτά τα δύο βήματα ενθαρρύνουν ενεργά τους εκπαιδευόμενους να συγκρίνουν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις τους με τις υπάρχουσες εμπειρίες τους. Οι εκπαιδευτές μπορούν να καλέσουν τους εκπαιδευόμενους να εφαρμόσουν τις νεοαποκτηθείσες γνώσεις τους σε παρόμοιες αλλά διαφορετικές εργασίες. Για παράδειγμα, αν το πρώτο βήμα αφορούσε ένα άτομο που

μαθαίνει πώς να δημιουργεί έναν λογαριασμό Google, το τρίτο βήμα θα μπορούσε να είναι η ενίσχυση ενός λογαριασμού Microsoft. Αυτές οι δύο εργασίες χρησιμοποιούν τις ίδιες δεξιότητες αλλά είναι αρκετά διαφορετικές, ώστε να ενθαρρύνουν την ενεργό σκέψη (αφηρημένη εννοιολόγηση).

Για την εφαρμογή της βιωματικής μάθησης σε περιβάλλοντα εκπαίδευσης ενηλίκων, οι εκπαιδευτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν υπάρχουσες βάσεις δεδομένων διαδικτυακού μαθησιακού περιεχομένου. Αυτές οι πλατφόρμες (που παρουσιάζονται παρακάτω) είναι χρήσιμες τόσο για τους εκπαιδευτές όσο και για τους εκπαιδευόμενους, καθώς οι πληροφορίες προέρχονται απευθείας από την πηγή. Όλα τα παραδείγματα που παρατίθενται παρακάτω είναι εργαλεία που χρησιμοποιούνται τακτικά στην τάξη, στην εργασία και στην καθημερινή ζωή.

Δωρεάν διαδικτυακοί πόροι

Το Google for Education προσφέρει μαθήματα βασισμένα σε βίντεο, τα οποία στοχεύουν στη διδασκαλία πρακτικών ψηφιακών δεξιοτήτων σε ενήλικες εκπαιδευόμενους. Διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://applieddigitalskills.withgoogle.com/en/learn>

Η εκπαίδευση Microsoft 365 προσφέρει μαθήματα βίντεο για τη σουίτα Microsoft Office για προϊόντα όπως το Outlook, το Teams, το Word, το PowerPoint, το Excel κ.λπ. Διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://support.microsoft.com/en-us/training>

Το Κέντρο Εκμάθησης Zoom προσφέρει μια ποικιλία εκπαιδευτικών βίντεο, φυλλαδίων και οδηγιών που στοχεύουν στη διδασκαλία βασικών δεξιοτήτων, καθώς και στον τρόπο χρήσης του Zoom για την εκπαίδευση. Διαθέσιμο <https://learning.zoom.us/learn>.

Σχήμα 9 - Γράφημα που δείχνει διάφορους εκπαιδευτικούς πόρους που διατίθενται δωρεάν στο διαδίκτυο

Πρώθηση ψηφιακών δεξιοτήτων

Ο καλύτερος τρόπος για να προωθηθεί η απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ των ενηλίκων εκπαιδευομένων είναι η πραγματική αναγνώριση των δεξιοτήτων και της εκπαίδευσής τους στον τομέα. Με τον τρόπο αυτό χορηγείται κάποια μορφή πιστοποιητικού που αναδεικνύει τις ψηφιακές τους δεξιότητες. Καθώς οι δεξιότητες αυτές είναι παγκόσμιες και ξεπερνούν τα σύνορα, η διεθνής αναγνώρισή τους είναι σημαντική. Γι' αυτό συνιστάται η ψηφιακή αναγνώριση αυτών των δεξιοτήτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένα παραδείγματα πιστοποιητικών που μπορούν να προσφερθούν.

Ψηφιακά διαπιστευτήρια

Τα ψηφιακά διαπιστευτήρια περιγράφουν ένα μαθησιακό επίτευγμα, από τα επαγγελματικά προσόντα μέχρι τα μαθήματα που παρακολουθεί κανείς. Τα διαπιστευτήρια αυτά είναι μια «τεκμηριωμένη δήλωση που περιέχει ισχυρισμούς σχετικά με ένα πρόσωπο και εκδίδεται από έναν εκπαιδευτικό οργανισμό μετά από μια μαθησιακή εμπειρία» (Ευρωπαϊκή Επιτροπή). Αποτελούν το πρότυπο της ΕΕ για την έκδοση εκπαιδευτικών διαπιστευτηρίων και τηρούνται από τη Βάση Δεδομένων των Αποτελεσμάτων Εξωτερικής Διασφάλισης Ποιότητας (DEQAR) στη Βάση Δεδομένων Διαπίστευσης για σκοπούς επαλήθευσης (DEQAR, 2022).

EUROPASS

Το EUROPASS είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που καθιστά τις δεξιότητες και τα προσόντα μεταβιβάσιμα και εύκολα κατανοητά σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2022). Πρόκειται για ένα σύστημα που επιτρέπει στους χρήστες να επικοινωνούν αποτελεσματικά τις δεξιότητες και τα προσόντα τους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το μοντέλο μάθησης Europass έχει ως στόχο να καταγράψει όλη την τυπική, άτυπη και μη τυπική μάθηση σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό θα επιτρέψει τη χρήση ενός ενιαίου προτύπου για την περιγραφή όλων των μορφών διαπιστευμένων μαθησιακών επιτευγμάτων (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020).

Μικρο-πιστοποιητικά

Τα μικρο-πιστοποιητικά είναι βραχυπρόθεσμα, διαπιστευμένα μαθήματα που έχουν σχεδιαστεί ειδικά, για να καλύπτουν τις ανάγκες των εκπαιδευομένων, των επιχειρήσεων και των εταιρειών. Τα μαθήματα αυτά προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης που παρέχουν έναν ευέλικτο, μικρό και προσιτό τρόπο αναβάθμισης και επανεκπαίδευσης (IUA, 2022). Ως αποτέλεσμα της ευελιξίας τους, τα μικρο-πιστοποιητικά μπορούν να δημιουργηθούν και να παρουσιαστούν από διάφορους παρόχους σε διάφορα τυπικά, μη τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα μάθησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).

Σχεδιάζοντας και παρέχοντας το δικό σας μάθημα ψηφιακών δεξιοτήτων, μπορείτε να δώσετε πιστοποίηση που αναγνωρίζεται σε ολόκληρη την Ευρώπη. Αυτό είναι ελκυστικό για τους εκπαιδευόμενους, καθώς αποκτούν ένα από προσόν που θα τους ωφελήσει στην απασχόληση και πέραν αυτής. Μπορείτε να βρείτε τις κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία ενός μικρο-πιστοποιητικού στον ιστότοπο του Ευρωπαϊκού Εκπαιδευτικού Χώρου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021).

Υποχρεωτικά στοιχεία

Προσδιορισμός μαθητή

Τίτλος του μικρο-πιστοποιητικού

Χώρα/περιοχή του εκδότη

Φορέας απονομής

Ημερομηνία έκδοσης

Μαθησιακά αποτελέσματα

Υποθετικός φόρτος εργασίας που απαιτείται για την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων (σε μονάδες ECTS, όπου είναι δυνατόν)

Επίπεδο (και κύκλος, κατά περίπτωση) της μαθησιακής εμπειρίας που οδηγεί στο μικρο-πιστοποιητικό (EQF, QF-EHEA), κατά περίπτωση

Τύπος αξιολόγησης

Μορφή συμμετοχής στη μαθησιακή δραστηριότητα

Τύπος διασφάλισης ποιότητας που χρησιμοποιείται για τη στήριξη του μικρο-πιστοποιητικού

Σχήμα 8 - Κατάλογος υποχρεωτικών στοιχείων για τον σχεδιασμό ενός μικροπιστοποιητικού, προσαρμοσμένος από το:
<https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/2022-01/micro-credentials%20brochure%20updated.pdf>

Partners

CARDET

DIE BERATER

EUROTRAINING

FIP

INOVA+

STPEUROPA

INNOVADE